PROMIN
ПРОМІНЬ

Ч. 10
ЖОВТЕНЬ
1985

Second Class Mail Registration Number 1925

ПРОМІНЬ

Рік XXV ЖОВТЕНЬ 1985 Ч. 10

Виходить раз у місяць

Видає

СОЮЗ УКРАЇНОК КАНАДИ

Редагує Редакційна Колегія

Редактор — НАТАЛІЯ КОГУСЬКА

PROMIN

No. 10 OCTOBER, 1985 Vol. XXV

Monthly Publication

Published by

UKRAINIAN WOMEN'S ASS'N OF CANADA

Edited by Editorial Committee

NATALIA KOHUSKA — Editor

Передплата в Канаді	$12.00
Передплата до інших країн	12.00
Поодиноке число	1.20

Передплату висилати на адресу:

PROMIN

P.O. Box 3551, Sta. B. Winnipeg, Man. R2W 3R4

Subscription in Canada	$12.00
Subscription in other countries	12.00
Single copy	1.20

Address:

PROMIN

P.O. Box 3551, Sta. B. Winnipeg, Man. R2W 3R4

Редакція застерігає собі право скорочувати дописи і виправляти мову. Хочемо дати місце в журналі всім тим, що дописують і тому всякі дописи мусять бути чітко написані і без обширних описів.

В цьому числі:

Світлана Йовенко — Десно моя ... 1

К. Т. — На Свято Книжки ... 1

Т. Горохович — Український жіночий рух і фемінізм ... 3

— Родинне свято ... 12

Ярослава Кіналь — Потреба творчого думання у щоденному житті ... 13

Helen Raycheba — The Long Journey to the Ballot Box ... 15

J. Novosad — Civil Liberties Commission — Ukrainian Canadian Committee ... 17

Sophia Mutzak ... 18

„Свобода" — З відбутої Міжнародної Конференції в Найробі ... 19

Г. Мельник-Марко — Плян праці на новий сезон ... 20

Нашим дітям ... 21

І. Зельська — Етнографічний причинок ... 22

Громадська і родинна хроніка ... 23

Річні звіти відділів ... 25

С. Кульба — Довкола дому ... 32

І. Вахна — Українська вишивка ... 32

Ювілейні привіти ... 33

НА ОБКЛАДИНЦІ:

Мілена Рудницька — видатна постать в історії Українського жіночого руху, довголітня голова Матірного Союзу Українок в Галичині і голова Світового Союзу Українок.

НЕОБХІДНЕ ДЛЯ ШКОЛИ

Український виховальний співанник для дітей

СВІТАНОК

Видання Української Двомовної Асоціяції в Едмонтоні.

З нотами і рисунками.

Видано на гарному папері, в тверд. обкладинці, стор. 115.

Ціна: $7.50

Замовляйте в Союзі Українок Канади на адресу:

UKRAINIAN WOMEN'S ASSOCIATION

#612 24th St. East

Saskatoon, Sask. S7K 0L1

UKRAINIAN EMBROIDERY DESIGNS AND STITCHES

Опрацювала Анастасія Рурик

Це вже четверте видання про вишивки і стіби англійською мовою. Багато ілюстрована, 12 сторінок взорів вишивок, 8 з них в кольорах, багато ілюстрованих взірців на вишивання декоративних подушок, обрусів, ниток. Взори вишивок полтавського вирізування, роблення мережок. Стіби показують як легко навчитись вишивати гладдю, низинкою, яворівкою та багато інших стібів.

Книжка має 130 сторінок друку, широкий формат, вигідний для розміщення взорів, спеціяльна оправа, щоб книжка легко відкривалась.

Ціна $12.00.

UKRAINIAN WOMEN'S ASSOCIATION OF CANADA

612 — 24th Street East

Saskatoon, Saskatchewan

S7K 0L1

Printed by Trident Press Ltd., Winnipeg, Man., Canada

На Свято Книжки

Книги — морська глибина,
Хто в них пірне аж до дна,
Той хоч і труду мав досить,
Дивні перли виносить.

І. Франко

Чомусь за останні роки, серед українців у діяспорі, належно не шанується українська книжка. Подаємо дещо вкоротці про початки української книжки чи взагалі книжки. За Енциклопедією Українознавства в словниковій частині, яку видано під редакцією проф. д-ра В. Кубійовича записано: — Книга в Україні появилася в другій половині 10-го століття — з прийняттям християнства, в рукописному вигляді, в якій в основному були переклади богослужбових книг життія святих, твори отців церкви, а з одинадцятого століття появляються оригінальні книги мистецькі, переписані в манастирях головно в Києві. Винахід друкарства, яке розвинулось в Україні з 2-гої половини 16-го століття. Першу книгу новою українською мовою ЕНЕЇДУ" І. Котляревського, надруковано в Петербурзі в 1798 році, а в Україні в Харкові в 1840 році (казки Гулак-Артемовського), трохи пізніше. До 1847 року в Харкові були друковані твори: Г. Квітки-Основ'яненка, М .Костомарова, М. Метлинського та інших. Було видано близько 100 друків. Але, починаючи вже з того (1847) року, видання на Україні книжок зазнає постійних утисків і заборони з боку російського царського уряду, українські книжки майже не видавались. Пригадайте Валуївський обіжник та інші, якими забороняло видання українських книжок. У наслідок цих обставин, видання українських книжок значно посилилось в Галичині. На Буковині в основному ширились книжки з Галичини. Хоч в 1870 роках почали засновуватись власні видавництва на Буковині. Знаємо, що на Закарпатті український рух значно пізніше розвинувся. В роках української державности й пізніше видання українських книжок значно зросло і, в 1928 році українських книжок було видано 3,220, а в 1938 6,455 (це найвища кількість), пізніше занепадає — все менше й менше. Можна сподіватись, що колись в час московської окупації мабуть зовсім припиниться в наслідок жахливої русифікації в Україні.

Енциклопедія Є. Онацького стверджує, що в Україні рукописні книжки прийшли разом з християнством. Літописець згадує, що Володимир Великий почав брати визначних родин дітей і віддавати їх у книжкову науку. В той час, за підручники служили Богослужбові книжки найчастіше псалтирі.

У діяспорі (на нових поселеннях українців), первісна еміграція багато книжок спроваджувала з Галичини, частинно привезли з собою, а пізніше почали видавати й самі. В кожному разі на сучасний стан в діяспорі серед українців зібрались величезні книжкові фонди,

---

ДЕСНО МОЯ!

(Вірш 17-літньої)

Десно моя! Ти не знаєш,
Що ти для мене...
В твої сині сріблясті хвилі
Симфонії ллють світанки,
А кручі, засмаглі й мудрі,
Схиляються над тобою.
Твої береги, Десно,
В жорстоких старечих зморшках,
Немов близнюки сіямські,
Тримаються завжди поруч,
Хоч зовсім вони не схожі,
Твої береги, Десно...
Твої береги, сестро,
Мені нагадали обличчя
Моєї бабусі померлої.
І синій, солоний смуток,
Похмурий, мов сутінки, смуток
Мене охопив студено...
Я німію перед тобою,
Ріко мойого дитинства!
І тому
Про твою фіялкову вроду
Я не можу сліпим розказати,
Я не можу глухим пояснити,
Як люблю тебе, мій народе,
Як нескорений, гордий мозок
Незагнузданих речень шукає,
Що папір би могли спопелити!..
Слухай, Десно! Я з кожним словом
Віддаю тобі серця частину,
А воно пломеніє. До тебе лине,
Десно моя синя...

Світлана Йовенко

якими були виповнені не тільки бібліотеки, а навіть у великій кількості заповнені державні бібліотеки. В кожному разі в цьому українці досягли великих осягів у країнах свого поселення.

Але, все лихо сталось в тому, що значній частині українців не було прищеплено любові (зацікавлення) до читання книжок — до самоосвіти, — зокрема це дуже від'ємно відбилось серед молодого покоління, яке в значній своїй кількості не вивчило батьківської української мови. На теперішній час створився такий стан, що книжки на книжкових полицях припадають порохами, бо їх не читають **нема жодного руху.** Через це деякі державні бібліотеки просто викидають українські книжки, бо їх не читають. Таке негативне відношення до книжок створює занепад національної освіти — **самоосвіти,** — яка в житті кожного народу відограє велику ролю, а байдуже ставлення до книжки приводить до національної втрати, або як кажуть в народі до винародовлення. А в наших умовах признано називати АСИМІЛЯЦІЄЮ. Народ який втрачає свою мову, свої родові національні святощі — РОДОВІ НАДБАННЯ, — стає безбатьченками, або зовсім зникає з світової арени людства. Дехто цими справами легковажить, тоді як це надчвичайно загрозливе явище, зокрема для нас українців.

Належить пригадати, що десь по 1920 роках в Галичині у місті Львові товариство „Просвіта" та учительське Товариство „Рідна Школа", започаткували масові імпрези, пошани до української книжки. Яке пізніше почало називатисщ „Свято Книжки". Ці свята рік-річно відбуваються й в Канаді майже в кожній українській громаді чи організації. Від цих заходів є певний здвиг, але зовсім не значний. До широких українських мас майже не доходить. Можливо на цих святах чи після, недостатньо загострюється увага пошани і любови до української книжки.

Одно із головних завдань українців у діяспорі — **зберігати українську мову** — цебто головний ключ духової сили українського народу та його історії, А з цього висновок більше приділяти уваги нашій національній культурно-освітній праці, використовуючи всі можливості, зокрема попередній досвід високо освічених людей, щоб тільки осягнути бажаних наслідків особливо — **великої пошани і зацікавлення українською книжкою.** Пам'ятаймо всі, що без культурно-освітньої праці ми не будемо мати жодного національно культурного розвитку. Завжди і скрізь пам'ятаймо, що голос Божий всіх нас кличе, щоб ми спільною працею для добра і розвитку нашої держави Канади, в той же час сповнили історичну місію для свого народу в діяспорі й в Україні.

К. Т.

Провірте Вашу передплату...
Ви могли забути про неї!

Дорогі Читачі — нам всім ходить про те, щоб наш журнал виходив на час і не мав фінансових труднощів. Тому ми просимо Вас, як одержите це число — оберніть і погляньте на останню сторінку на наліпку з Вашою адресою. Якщо Ваша передплата виходить, то будьте ласкаві вислати її завчасу, щоб вона була заплачена рік наперед.

Поштовий уряд того вимагає, бо в іншім разі ми доплачуємо пошту до кожного примірника, якщо адреса показує, що передплата вигасла.

Ми воліємо не висилати упімнень, бо вони також получені з видатками. А це Ваші гроші.

Пам'ятаймо, що лише читачі передплатники є найсильнішою базою нашого журнала.

Адміністрація „П р о м е н я"

ЗАПРОШУЄМО НА ПРОВІНЦ. З'ЇЗД

Провінційний З'їзд складових організацій **Союзу Українців Самостійників** відбудеться в Саскачевані в днях 1, 2 і 3 листопада 1985 року в м. Реджайні в приміщенні авдиторії Української Православної Церкви під адресою 1625 Монтреал Стріт, Реджайна, Еаск.

За Провінц. Екзекутиву Союзу Українок
на Саскачеван — **Леся Джарман**

Життям кожної людини керує особистий розум; життям збірноти керує збірний розум, совість та емоції серця і душі громади. Щаслива та громада, що зуміла знайти збірний розом і збірну совість, що може відчути одно серце і спільноту емоцій.

Я. Арсенич

Український жіночий рух і фемінізм

Свої „права" розуміли ми завжди як право на народний труд, на службу для нації. І віримо глибоко, що ця наша служба потрібна, що без неї Народ не може обійтися. Служба для Нації — була і є однією з провідних ідей українського жіночого руху, з якої він черпає свій етос і своє остаточне оправдання.

Мілена Рудницька — з промови на УЖКонгресі, Станиславів 1934 р.

Святкування 100-річчя українського жіночого руху відноситься до виявів цього руху в організованих формах. Бо відомо, що українки в минулому не були позбавлені прав, вони брали живу участь в усіх ділянках життя свого суспільства, а історія каже, що на українських землях в давнині був матріярхат. І характер української культури свідчить про те, що у її творенні важливу ролю відігравали жінки. Віддзеркалює це культ Богородиці в нашому народі та матері взагалі. Недаром в українській поезії стільки звеличувань матері, у Шевченка суть материнства піднесена до святости:

„І перед нею помолюся,
Мов перед образом святим"
(У нашім раї на землі)

Матері, що їх зустрічаємо у нашій літературі — це жрекині щастя в родинах, у них вони служать правді, любові, ідеалам Христа, що ведуть до переродження світу. І тому, аналізуючи причини боротьби українок за права, які вони були втратили наслідком поневолення цілого народу, бачимо не змагання їх за самі тільки права, але за те, щоб жінку вивести на ширши арену громадської праці, щоб тим способом вона могла служити своєму народові.

Ця історична традиція жінки в Україні видна в ролі таких українок, як княгиня Ольга, королева французька Ганна Ярославна, преподобна Анна Всеволодівна, основниця жіночого манастиря в Києві з першою в Україні школою. За її чернечі чесноти Православна Церква зарахувала її до святих. Великими постаттями були Ганна Романова (мати короля Данила), Раїна Могилянка, Ганна Гулевичівна, княгиня Острозька, Марія Магдалина (мати Івана Мазепи). Захід Европи не знав такого рівня жіночого руху, що його творцями були вищезгадані світлі постаті. Вони в житті боролися з великими трудами, виявляли подивугідну посвяту, дбаючи про щастя і культуру свого народу.

А коли Україна втратила свою незалежність, то саме жінки зберігали історичну пам'ять народу й тим рятували його перед загладою. Ось візьмім до уваги право в Київській Русі, з якого деякі частини перейшли в Росію, воно визнавало певні маєткові права жінок. А в західньо-европейських країнах жінка була під повною залежністю чоловіка. І коли англійки, а за ними й американки почали боротьбу за права, їхні сучасниці українки мусіли вести боротьбу не за самі тільки права жінок, але за права до самостійного життя свого народу.

Знаємо, яку ролю відіграла наша жіноча

Марія Магдалина Мазепа

Марко Вовчок

молодь 60-их років XIX ст. — вона рвалася до вищої освіти, інтеліґенція під впливом свободолюбних ідей романтизму, цікавилася долею селянства, минулим народу, вона „йшла в народ", читала багато книжок, вела не тільки культурно-освітню працю серед широких мас, але й політично-революційну. Знаємо, яку ролю відіграли наші письменниці — Марко Вовчок, Олена Пчілка, Ольга Кобилянська, Уляна Кравченко, Наталя Кобринська, не згадуючи тут про особливе значення творчости Лесі Українки. Нам менше відомі їхні сучасниці, такі, як Хвощинська, Жадовська, Шебельська, маловідомий також факт, що серед тисяч покараних революціонерів Сибіром в Росії було 3 тисячі жінок. Відомою була українка „народовольниця" Софія Перовська (дочка губернатора, 1853-1881), сільська вчителька, яка втікла в дорозі на Сибір, повернулася до революційної праці. За участь в атентаті на царя Олександра II її повісили (1. 3. 1881).

Таких було багато. Про це є мало матеріялів, але можна їх зустріти у споминах нащадків цих жінок. Ганна Мандрика згадує про Надію Сигиду[1]), засуджену на каторгу (отруїлася), Єлисавету Ковальську (пробула на каторзі 23 роки), Ольгу Люботович (27 років на каторзі), Вітрову, що бувши в Петропавлівській тюрмі, облила себе нафтою і згоріла. Згадує Г. Мандрика, що на 620 засуджених мужчин революціонерів в тих роках припадає 158 жінок.

Революціонерок згадують біографи наших письменників (тітку Лесі Українки, сестру Михайла Коцюбинського), а ось читайте життєписи таких жінок, як Софія Русова, Надія Суровцева, Варвара Антонович, Людмила Драгоманова, Цвітковська, Коницька, Вовк, Бордичевська, Олександра Доброграєва, Дучинська, Марія Кістяковська, Новоборська, Людмила Старицька-Черняхівська, Марія Грінченко та багато інших. Всі вони докладали зусиль, щоб в російській імперії заіснували середні та вищі школи для жінок. І цікаво, що в Росії до 1856 року не було дозволу навіть на середню школу для жінок, але під тиском громадської опінії куратор Києва дозволив на середні школи для дівчат, а згодом і на навчання дівчат в університетах Києва і Харкова. З 1878 року в Києві почали діяти Вищі Жіночі Курси.

В 1901 році в Києві засновано „Жіночу Громаду" з ініціятиви Марії Кістяковської, Марії Чикаленко, Одарки Романової. Була вона нелеґальна, бо завданням її було українське національне виховання, розповсюдження української книжки (також на селах), допомога дівчатам-селянкам навчатися в Києві, улаштовування українських святкувань. Громада проіснування до 1905 року.

Очевидно, що освічені жінки розуміли вагу активности їх у громадах і в цілому народі. Тому вони швидко знайшли шляхи поєднатися з своїми однодумцями в Галичині та згодом на еміґрації в Европі, щоб спільно працювати в різних ділянках на допомогу народові, який тяжко гоїв рани після 1-шої світової війни. Для розвитку жіночого руху найбільше прислужи-

Людмила Старицька-Черняхівська

лися на центральних землях України: Олена Пчілка, Людмила Старицька-Черняхівська, Софія Русова, Любов Яновська, Валерія Коннор-Вілінська, Марія Чикаленко, Ганна Чикаленко, Зінаїда Мирна.

Загально відомо, що Олена Пчілк уважала конечним об'єднання жінок цілої України для спільної дії. У 1887 році разом з Наталею Кобринською — піонеркою жіночого руху в Західній Україні, обі вони видали „Перший Вінок" — альманах жіночої творчости. У ньому було авторками 11 галичанок і 6 наддніпрянок, 464 сторінки, зміст його в літературних і публіцистичних творах Іван Франко уважав найбагатшим і найкращим того десятиріччя, бо в ньому голоси жінок сходу й заходу „зливаються в одну гармонію: почуття дружности і духової близькости, не зважаючи на політичні межі"[2]) І це багато говорить. Авторки й видавці альманаху — Кобринська і Пчілка дали на нього й свої кошти), бо свідомі були цієї потреби поєднання праці жінок. І лише велика культура й посвята, завзятість обох редакторок могли перебороти ті всі перешкоди, що стояли при виданні цієї книжки.

Вияви українського жіночого руху на Сході й Заході України в дечому різняться. На Сході він був більше політичний, бо випливав з інших спонук, його забарвлення було інше. Жінкам на Сході треба було боротися не так за рівноправність самих жінок, як за основні людські права в російській монархії. Багато жінок віддали і своє життя в цій боротьбі.

Марія Загірна

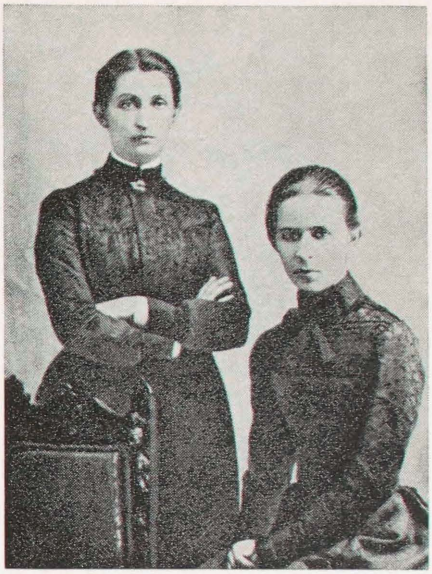

Ольга Кобилянська і Леся Українка

В Галичині жіночий рух мав інший образ. Почин до організації жінок в Західній Україні дала Наталя Кобринська, заснувавши в 1884 році „Товариство Руських Женщин" у Станиславові. Воно проіснувало всього два роки, занекло через замале зрозуміння його вартости у самих жінок, а також і тому, що галицьке громадянство під впливом німецької філософії (дуже великий вплив на погляди про жінок маф філософ Фрідріх Ніцше), зводило ролю їх тільки до т. зв. трьох „К" (Kirche, Kinder, Küche — церкви, дітей й кухні) і змінити ці погляди не було так легко. Кобринська виростала в освіченій родині, брати її студіювали у високих школах Европи, також і Софія Окуневська — перша лікарка в Австрії, родичка її (студіювала в Швайцарії), привозила їй нові ідеї і тому мала вплив на розвиток її зацікавлень жіночим рухом.

Дальшим кроком у розвитку жіночого руху, було жіноче віче в Стрию 1891 року, яке схвалило резолюцію про допущення жінок до університетів та створення для українок окремої жіночої гімназії. Згодом у Львові 1893 року постав „Клюб Русинок", а слідом за ним ряд жіночих товариств: у Коломиї, Городенці, Перемишлі, Рогатині та в інших містах Галичини. Виникла потреба централі їх, і тому в 1909 році було створено „Жіночу Громаду" на чолі з Константиною Малицькою. Ця громада в 1917 році

Олена Пчілка

Уляна Кравченко

перетворилася на Союз Українок, з Евгенією Макарушковою як головою. У 1921 році Союз Українок пробував скликати вже Жіночий Конґрес, але польська влада не допустила до того. Проте ж організація росла, розвивалась, міцніла. Союз нав'язав зв'язки з міжнародніми жіночими організаціями.

І тут починається новий, дуже важливий етап у розвитку українського жіночого руху. Це окремий розділ в його історії — праця на полі міжнародньому.

Міжнародні жіночі організації розвинули свою діяльність на початку XX сторіччя. Головною метою їх було осягнути мир між народами, дбати про гармонійне співжиття між ними. Їх не цікавила боротьба бездержавних народів за свою незалежність. А для українок ані мир, ані гармонійне співжиття поміж народами не були справою першої ваги. Вони шукали на міжнародньому терені змоги обстоювати та популяризувати свої національні проблеми, популяризувати в першу чергу українську визвольну справу, добитися визнання України, її права на самостійне життя. Територія України була поділена між кількома державами й українки не могли репрезентувати себе як цілість. В СССР нема окремих жіночих організацій з феміністичними ідеями (там — кажуть — жінки мають повні права!) Було безладдя щодо репрезентації українок на міжнародньому терені з т. зв. держави УРСР. І тут треба сказати, що жінки уміли об'єднатися, знаходити вихід з ситуацій, щоб спільно виступати, на міжнародньому терені. Великим позитивом було й те, що українки еміґрантки створили окремі організації в країнах свого поселення. Вони працювали трьома шляхами — через українські організації, через еміґрантські (різнонаціональні) та через національні організації жінок поселення.

Українки брали участь у кожному міжнародньому з'їзді, на який лише могли попасти, використовуючи до цього кожну можливість. Всі жінки включилися в жіночі організації для можливости виступу на міжнародньому терені, хоч може вони й не поділяли феміністичних ідей. Читаючи публіцистичні статті, Н. Кобринської, в яких вона виявляє зацікавлення соціяльними ідеалами (вони в її часі були популярними), ми переконуємося, що вона цікавилася ними тому, що через цей рух могла мати вплив на жінок, щоб їх національно освідомлювати. Феміністичними ідеями вона переконувала жінок, що для них настав час брати активну участь у перебудові суспільств і країн.

Українки у 1920-их роках брали участь (з різними ступнями їх офіційного визнання — чи то як члени, чи як вільні слухачі) у таких організаціях:

Міжнародня Жіноча Рада (International Council of Women), Міжнародня Жіноча Ліґа Миру і Свободи (Women's International League for Peace and Freedom), Міжнародний Суфражистський Союз (International Women's Suffragette Alliance).

Наталія Кобринська

Софія Окуневська

Події в нашому народі, такі, як великий голод 1933, пацифікація в Галичині 1930-31, часті арешти, масакри провідної верстви в УРСР, повернули всі сили українських жінок на оборону прав України на існування

Виступи українок з національними проблемами викликав постійний спротив польок і росіянок, а також завзятих феміністок інших національностей. Але діячкам міжнародних організацій — МЖЛМС — Джейн Адамс, Крістл Мекміллен, Емілі Балч, бельгійкам, француженкам і німкам, які підтримували революційні соціялістичні рухи, і які спочатку не поділяли національних домагань українок, хоч критикували Версальський мирний договір як невдалий принцип національного самовизначення народів, дуже залежало на тому, щоб сильна група українок була активною в роботі Ліґи. І це довело до участи українок у її праці.

Наші представниці там, в особах Лідії Драгоманової-Шишманової (досвідченої в тій акції, жила в Швайцарії), Ганни Чикаленко-Келлер (закінчила Едінбурзький університет разом з Мекміллен), мала зв'язки з американкою Балч, знала Марґарет Гобу (швайцарка — секретарка Ліґи), швидко зорієнтувалася у вартості членства українок в Лізі. Перед другим з'їздом Ліґи у Відні (травень 1921) українки створили свої власні відділи Ліґи у Відні, Берні, Львові, Перемишлі та Тарнові (де була тимчасова Головна Кватира Української Національної Республіки), щоб мати право говорити в імені жінок Республіки, наголошуючи, що Україна хоче миру, але миру справедливого, тому й уважають боротьбу за самостійність передумовою миру.

І так тимчасова секція Ліґи у складі: Марія Бачинська-Донцова, Валерія О'Конор-Вілінська, Оксана Лотоцька, Блянка Баран, Мілена Лисяк-Рудницька та Лідія Храпко-Драгоманова, Надія Суровцева (секретарка Жіночої Громади УНР) вела діяльність у Лізі, маючи часті зустрічі з її проводом. Про ці взаємини з „феміністками" Суровцева писала:

> „всі ці делеґатки справляють незвикле враження — ті з ким досі доводилось розмовляти за Україну, настільки неподібно по своїм поглядам до звичайних пануючих, мають настільки широкий світогляд і стільки доброзичливости, що мимоволі доводиться задуматись над феміністичними організаціями, і трохи здержатись від звиклого іронічного скептицизму"[3]).

Поруч з цим жінки Західніх Земель об'єднувались в одну організацію Союз Українок Галичини, а жінки Східньої України, маючи надію на швидке повернення в Україну, створили свої об'єднання у Берліні, Празі, Берні та Відні.

Ганна Чикаленко-Келлер домоглася також членства українок у Міжнароднім Союзі Суфражисток (він постав 1902 року, а від 1904 р. проводив реґулярні з'їзди). Метою його була боротьба за економічну рівність жінок з чоловіками, поборювання проституції, допомога позашлюбним дітям. Українки використовували їх конґреси на дискусії, інформації, розповсю-

джування матеріялів про Україну, про її змагання.

З інших міжнародніх організацій треба згадати МСС (була змога через неї мати контакт з Ліґою Націй), контакт тримали еміґранти.

Стосунки з найстаршою міжнародною жіночою організацією МЖРадою, заснованою 1888 року у Вашінґтоні — а була вона не тільки найстаршою, але й найбільш впливовою, втримувала у найбільшій мірі жидівка — українська патріотка Марія Зархій, одружена з дипломатом УНР (Сергій Зархій), а була вона генеральною секретаркою Українського Жіночого Союзу. Союз цей називав себе Тимчасовим Комітетом Української Національної Ради. МЖРада мала часті конґреси, допомагала у відбудові знищених війною територій, давала медичну допомогу потерпілим у війні. Був конфлікт з національною репрезентацією (Австрія мала 14 національних рад, їх згодом зменшилось до трьох, отже можна було сподіватися, що зникне й українська рада!), але українки Зархій і Чикаленко-Келлер, маючи офіційні повновласті від уряду УНР, репрезентували українців на конґресі МЖР в Осло 1920 року. Конґрес цей відбувався в приміщенні парляменту, присутніми були король і королева, з ними провела розмови Чикаленко-Келлер і король виявив глибоке зацікавлення політичною і культурною ситуацією в Україні. Захрій і Чикаленко-Келлер брали участь у загальних зборах і засіданнях комітетів, інформували про Україну й частина цих інформацій була опубліко-

Ганна Келлер-Чикаленко

Софія Русова

вана в протоколах. Берлінський відділ УЗРади в 1923 році вислав був петицію до Ліґи Націй, щоб Українська Народна Республіка була визнана й щоб Ліґа Націй допомогла їй „скинути чуже большевицьке ярмо". На конґресі МЖЛМС у Відні українки були визнаною групою і акція українок на цьому форумі була найуспішнішою.

В 1921 році втекла з України Софія Русова, оселившись в Празі, вона не мала перешкод в отриманні візи до інших країн і тому могла брати участь у конґресах міжнародних жіночих організацій. Подорож Русової на Міжнародний Конґрес Жінок в Газі 1922 року фінансували жінки з Північної Америки. Її виступ, розповідь про жахи життя в СССР звернув на себе увагу всіх учасників. Того ж року Союз Українок Галичини став членом Міжнародної Кооперативної Ґільдії, зв'язки з нею були аж до 1930 року. Українки брали участь на міжнародному терені де тільки могли: з'їзди МЖЛМС у Римі, Дрездені, Педагогічний Конґрес у Берліні, з'їзд Міжнародного Союзу Допомоги Дітям, Федерація Жінок з Академічною освітою та інші. Тоді Чикаленко-Келлер подбала про виготовлення брошури п. н. „До жінок культурного світу" французькою, німецькою і, правдоподібно, також і англійською та італійською мовами. Українки стали дуже популярними на міжнародному терені, вони були активними у Комісії для дослідження Східньої Европи при МЖЛМС, поглибили зацікавлення Балч Східньою Европою, яка відвідала країни Сходу Европи. Участь українок у МЖЛМС тривала аж до 1938 року.

У 30-их роках заіснували такі події, як пацифікація в Галичині, великий голод в Україні, зростання фашизму в Румунії, Німеччині, Австрії, Італії певною мірою в Польщі. Вони спонукали українок, що мали кращу підготовку до праці серед неукраїнців на міжнародному терені, ніж тодішні українські політичні про-

відники, особливо зактивізуватися. Цій активізації сприяло й те, що в 1928 році Мілена Рудницька стала членом польського Сейму, а Олена Кисілевська Сенату. Рудницька мала змогу бути учасницею багатьох конґресів, а особливо важливих — Міжпарляментарного Союзу в Берліні і Національних Меншостей у Женеві. Вона запропонувала, й це було апробоване, щоб включити жіночі організації до програми міжнародної співпраці. Використовуючи свої міжнародні зв'язки, українки складали петиції, підносили питання пацифікації, голоду та невиконання зобов'язань Польщі щодо автономії Східньої Галичини на всіх можливих форумах. До того, ораторські здібності Рудницької, її орієнтація у складностях міжнародньої політики і те, що її обрано речником Західньоукраїнського парляментарного союзу, в Женеві на з'їзді МЖРади зробив своє. Події ці набрали широкого розголосу в европейській пресі. У справі пацифікації створено було спеціяльну комісію дослідів її, Рудницька їздила до Лондону, відбула переговори з членами Палати Представників Брітанії, з урядом її і мала успішне інтерв'ю, що було опубліковане в „Манчестер Ґардіян". Внаслідок цього прийшло до Ліги Націй кілька петицій в справі автономії для Галичини, Рудницька відвідала Італію, де мала зустріч з Мусоліні. Шіпкінс — секрєтарка МЖЛМС, відвідала Галичину й складала звіт перед впливовою авдиторією.

Велику акцію провела на міжнародному терені Рудницька також і в справі голоду в Україні. Як відомо, що СССР докладає усіх зусиль, щоб світ не довідався про голод, уряд заперечував його, не допускав ніякої допомоги з інших країн. Голодом зацікавила Рудницька тодішнього голову Ліги Націй норвежця Йогана Л. Мовінкеля, йому допомогла вона обійти формальність — що цю справу має внести на програму член Ліґи і це в одному дні зробила, використавши зв'язки з Леді Корбетт-Ешбі з МЖР, яка запросила Рудницьку виступити на зборах Комітету Зв'язку Міжнар. Жіночих Організацій, які саме тоді відбувалися в Женеві. У висліді цього Корбетт-Ешбі особисто передала потрібну петицію Мовінкелеві.

І хоч на сесії Ліґи Норвеґія заявила дати всю можливу допомогу Україні, до неї долучились Ірляндія, Еспанія і Німеччина, але інші країни, уважаючи, що це внутрішня справа СССР, передали її Міжнародному Червоному

Мілена Рудницька

Хрестові. У французькому „Лє Матен" появилося інтерв'ю Мовінкеля, а це був документ, що Ліґа доказала наявність голоду в Україні. Подія ця є яскравим доказом того, як можна використовувати зв'язки з міжнародним жіночим рухом вмілими заходами. І тому українки, хоч і не були однакових переконань, не уважали феміністичних ідей важливішими ніж національні, вони змогли виступати завжди єдиним фронтом, завжди розуміли потребу єдиної, міцно об'єднаної жіночої Централі, якою й став на Українському Жіночому Конґресі Світовий Союз Українок з ясно означеним завданням — „заступати інтереси української нації перед міжнародними та чужоземними організаціями, в першу чергу жіночими, і (також) боронити українське жіноцтво в своєму власному суспільстві".

У 1937 році Головна Рада Світового Союзу Українок розділила функції, намітила плян діяльности. Було багато плянів його діяльности на міжнародному терені. Для повного образу діяльности організованого жіночого руху на міжнародньому полі треба додати, що Союз Українок Канади й Союз Українок Америки від самих початків свого існування тісно співпрацювали з Союзом Українок Галичини. Вони уважали його своєю централею, ще заки постав Світовий Союз Українок, плекали тісний зв'язок через відвідини, листування, пресу. Членство обох цих організацій допомагало СУ Галичини своїми пожертвами, особливо пожер-

ГОЛОВНА РАДА ВСЕСВІТНЬОГО СОЮЗУ УКРАЇНОК. — Організаторки й учасниці Першого Світового Конґресу Українок у Станіславові, 1934. Сидять зліва: Олена Шепарович (Галичина), д-р Ірена Прісневська (Волинь). Наталя Лівицька-Холодна (Східня Україна), Зинаїда Мірна (секретарка В. С. У.), Софія Русова (почесна голова В. С. У.), Мілена Рудницька (голова В. С. У.), Константина Малицька (виховна референтка), Олена Штогрин (Союз Українок ЗСА), Ольга Ціпановська (Львів). Стоять: Тоня Горохович (Волинь) і Ліда Мриц-Шавяк (Галичина). Відсутня на світлині Ганна Чикаленко-Келлер (референтка закордонних справ).

твами на поїздки й акції на міжнародньому терені.

В цьому була й сила жіночого руху, бо він, члени його, оминали поділи, прагнули єдности, плекали її та були прикладом для українського загалу. І провід змагав до того, щоб українське жіноцтво стало найактивнішою частиною нації, щоб впливало на українську дійсність, щоб було вкладом свого духу у скарбницю національної та загальнолюдської культури.

Це було в минулому. Тепер труднощі й завдання куди більші, вони дуже ускладнилися, не тільки обставинами діяспори, але й перервання дії Світового СУ. І саме жінки своїм материнським інстинктом шукають шляхів для себе в діяспорі, які б вели його діяльність у напрямі „зберігання, скріплювання та уздоровлення українського життя". Віримо, що українки знайдуть їх і оминатимуть провалля на своєму шляху, йтимуть із своїм народом і передадуть свою любов до нього і традиції жіночого руху наступним поколінням.

Т. Горохович

---

[1]) „Промінь" — журнал СУКанади, число 4/1984, стор. 5, стаття Ганни Мандрики.

[2]) Іван Франко: „Молода Україна", часть перша, Українсько-Руська Видавнича спілка, Львів 1919, стор. 46.

[3]) Марта Богачевська: „Українська жінка та міжнародний фемінізм" „Сучасність" .. 7-8/1984, стор. 151.

Бібліоґравія:

1. Марта Богачевська: **Українська жінка та міжнародний фемінізм,** в-во „Сучасність" ч. 7-8, 1984, Мюнхен.
2. Наталя Когуська: **Союз Українок Канади у сторіччі жіночого руху,** журнал „Промінь" ч. 10, 1984, Вінніпеґ.
3. Ганна Мандрика: **Жіночий рух,** „Промінь" ч. 4/1984,
4. Мілена Рудницька: **Співпраця І. Франка над „Першим Вінком",** „Промінь", ч. 7-8 1984, Вінніпеґ.
5. Савеля Стечишин: **З нагоди 100-ліття українського жіночого руху,** „Промінь" ч. 7-8, 1984, Вінніпеґ.

ЗАПРОШУЄМО НА З'ЇЗД-СЕМІНАР

Манітобський Провінційний Семінар Українок Канади, разом зо З'їздом Товариства Українців Самостійників і СУМК відбудеться цього року в днях 8, 9 і 10 листопада в Давфині, Ман. Слідкуйте за повною програмою.

Запрошуємо членів і ширше громадянство до участи в цьому з'їзді.

За Провінц. Екзекутиву Союзу Українок:

Соня Бейзик, голова
Анастасія Міненко, секр.

Ми схильні оцінювати себе самих на основі того, що ми можемо зробити, люди оцінюють нас на основі того, що ми вже зробили.

Лонґфело

Родинне свято

У кожній родині є радісні хвилини. У родині Осипи і бл. п. Григорія Фарини відбулося таке свято 23-го червня, 1985, коли панна Розалія Фарина запросила всю свою родину й близьких знайомих на вечерю з нагоди дня своїх уродин. Сходини були веселого настрою, не лише тому, що панна Розалія святкувала сімдесяту річницю з дня народження, але й тому, що мама, Осипа, — якій вже 91 рік, була присутня, разом з внуками й правнуками.

Вечірка відбулася неформально де гості мали нагоду особисто привітати ювілятку і скласти своє побажання. При цій нагоді також вісім гостей зложили $155.00 на журнал „Промінь" щоб відзначити в конкретний спосіб панни Розалії велике свято.

Завдяки національно-свідомих та глибокорелігійних батьків бл. п. Григорія й Осипи Фарини, Розалія, сестра Катерина Гобден, брат Роман, та покійний брат Левко, виховувались постійно в українському дусі. Від 14 літ Розалія побирала вищу освіту в Едмонтоні, бувши питомкою інституту М. Грушевського. Там навчалась української мови, історії, літератури, музики та співу. Від тоді співала в церковних та світських хорах. Скінчила учительський курс в Едмонтоні, а пізніше домашнє господарство при університеті в Торонто.

Де б не працювала по фаху, чи на сході Канади, в Альберті, чи в США, все була провідною силою в кругах молоді та жіноцтва; від самих початків СУМК та української православної молоді Америки, чи молодого Братства Св. Івана в Едмонтоні, у відділі Союзу Українок Канади, та в церковній громаді. Фахове знання довело до того що Розалія, — під час „Тижня Спадщини" на „Ехро '74" у Спокен, США, — продемонструвала методи українського куховарства.

Від 1947 до 1960 року, Розалія працювала у Каліфорнії та в Чікаго. З Америки вона вернулась до Едмотону в 1960 році, стала знов активною членкою при Катедрі Св. Івана. Співала в хорах, була редакторкою журналу молодого братства защо отримала чашу „Визначної Членки". Була головою відділу Союзу Українок Канади при Катедрі Св. Івана п'ять років, в управі громади Катедри і в управі Провінційної Екзекутиви Союзу Українок Канади на Альберту кілька років. За проведену працю і за відданість українській громаді, вшанована була почесним членством при громаді Св. Івана в 1981 році.

Розалія Фарина

Була делеґаткою на різних з'їздах СУС, КУК і СКВУ. Редаґувала сторінку доманшього господарства в „Промені". Викладала на лекціях українського куховарства і писання писанок у вечірних клясах і на публічних виступах. Час від часу дає лекції при старечих домах.

Була членкою комітету будови „Української Книгарні" у Форт Едмонтон Парк. Також була активною працівницею в „Днях Спадщини" в Едмонтоні й на Українському селі біля Елк Айленд Парку. Тепер є головою Провінційної Управи Союзу Українок Канади; представниця відділу СУК при Катедрі Св. Івана до відділу КУК в Едмонтоні, та в Дирекції Едмонтонського Товариства Багатокультурности.

Бажаємо панні Розалії радости, щастя, кріпкого здоров'я, та многих літ!

* * *

Під час цього радісного родинного свята гості склали на ювілейний фонд $155.00. Дарували: Анна Звоздецька — $10.00, Фіона Пелех — $20.00, Осипа Фарина (мама іменниці) — $50.00, Вікторія Лазарук — $15.00, Леона Бриджес — $5.00, Вірджінія Фарина — $15.00.

МУЗЕЙНІ ВІСТІ

МУЗЕЙ СОЮЗУ УКРАЇНОК КАНАДИ

ТРАДИЦІЙНЕ УКРАЇНСЬКЕ ВЕСІЛЛЯ

Народ в Україні є знаний із багатства своїх звичаїв, обичаїв та традицій. Серед них особливим багатством символіки і краси відзначаються обряди і весільні звичаї. Для вашої цікавости, Український Музей в Канаді, філія в Онтаріо, має приємність показати колекцію моделів зодягнених в традицій весільні ноші з різних частин України, як також інші чисельні речі що їх уживали і ще й тепер уживають у весільних святкуваннях.

Незвичайно складні вишивки та ткані матеріяли що їх ужито для виготовлення поодиноких експонатів весільної ноші, були ділом рук майбутньої молодої. В кожній українській родині ткання і вишивання були невід'ємною частиною щоденного побуту, так що майбутня молода була належно підготована до приготування свого посагу.

Велику увагу присвячувано для приготування декоративних тканих або вишиваних рушників. Рідко можна було знайти молоду жінку, яка не мала б бодай один тузин таких рушників. Функції рушників у зв'язку з весіллям були різні. Майбутня молода перев'язувала їх почерез праве плече женихові і його старостам підчас сватання на знак, що сватання прийнято. Дома, перед виїздом у церкву, батьки благословили молодят святою іконою заквітчаною рушником, що його вишила молода. В церкві підчас весільної відправи молоді клячали також на вишитому рушникові, а підчас церемоніяльного обходу „малого вівтаря", руки молодять були перев'язані таким же рушником. Після повороту з весільних церковних церемоній, на порозі в домі молодої вітали і благословили молодят родичі молодят хлібом і сіллю, що їх тримали на вишитому рушникові. Традиційний весільний коровай клали на весільний стіл, обвівши його вишиваним рушником.

Печення коровая відбувалося згідно строго придержуваних звичаїв. Його приготовляли сім молодиць спеціяльно для того запрошених, які співали при тому весільні традиційні пісні. Додатки до коровая мусіли включати воду із 7 криниць, муку із 7 млинів, пшеницю із 7 полів, яйця від 7 білих курок, і масло зі сметани від 7 корів. Коровай прикрашувано символічними фіґурками зробленими з тіста у формі конусів-вежечок символізуючи урожайність, голубів символізуючи любов і пасок з тіста кругом коровая на знак завжди триваючого щастя у житті.

Весільне деревце із гілок та пруття, що його клали на весільному столі заготовляв молодий, а члени родини і приятелі молодих його прикрашували. Весільне деревце було безсумніву символом „дерева життя", мотив, що був дуже популярний у вишиванні рушників. Як закінчено прикрашувати весільне деревце, дружки молодої сплітали віночки з барвінку. Тих віночків уживали підчас весільної церемоні як символ любови, подружжя і довгого віку. Підчас усіх тих весільних обрядів, учасники весілля співали незвичайно зворушливих весільних пісень.

Подібно, як і в інших краях, жодна українська молода не залишала свого дому без традиційної скрині. В ній були вишивані простирала, пошивки, скатерті, рушники і всяке інше добро призначене для нового дому.

Оля М. Гамара

З НАЙКРАЩИМИ ПОБАЖАННЯМИ

Посилаю чека на $65.00 — $12.00 на передплату для пані Галини Кошман, $53.00 на ювілейний фонд „Променя" від відділу ім .Кн. Ольги в Лондоні, Онт.

Це спеціяльний фонд з днем ангела. На кожних місячних зборах ми поздоровляли членок з днем народження, співали „на многая літа" і після зборів робили маленьку перекуску і членки дарували на „Промінь". І ось під час чотирьох зборів ми зібрали $53.00, які просимо прийняти від нас з найкращими побажаннями на продовження праці нашого журналу.

За відділ ім. Кн. Ольги:

Вікторія Калюжна, рефер.

Ярослава Кіналь

Потреба творчого думання у щоденному житті

Часто спостерігаємо, що люди, а зокрема молодшого покоління нудьгують. Такий стан спричиняє різного роду негативні наслідки, навіть психічні захворіння, а в молоді злочинність. Випливає це явище з того, що життя таких людей дуже поверховне, обмежене до банального способу думання, або ж до думання одностороннього, обмеженого до одного спрямування життя, часто негативного. Коли ж людина слабкого характеру ,а її ідейне спрямування не основане на твердих вартостях, тоді вона сходить на манівці.

Давніше родинне виховання було підсилене впливом релігії, школи, середовища. Виростаючи в позитивних для вироблення характеру обставинах молода людина, мала відповідні сприяючі доброму виховання переживання. А коли ставала зрілою, могла проявити себе в якій-небудь корисній діяльності.

Сьогодні ці тверді фактори захитані, щораз більше стають шкідливими через вплив телевізії, різних виявів модерного технізованого ліберального підходу до життя.

Коли ми зробили діягнозу діючих у нашому середовищі шкідливих для виховання впливів, нас турбує здоров'я і майбутнє нашої дітвори і молоді. Хочемо цьому зарадити, але як? Дивимось на наші виховні та шкільні організації і надіємось на духовних проповідників, що вони прийдуть з допомогою. Все це льокальне, залежне від місцевих обставин. Кращий осередок молодечої організації (Пласту, СУМК-у, ОДУМ-у, СУМ-у і МУН-у), кращий проповідник в Церкві — забезпечить кращий вислід виховних заходів. Коли такого в даному осередку нема, діти і молодь полишені самі собі, бо координація діяльности в ньому мала, або й ніяка.

Головне батьки родин мусять здавати собі справу — з хвилиною народження дитини — треба їм усвідомляти вже куди їм прямувати. Як провадити виховання, які найважливіші напрямні, які вартості ставити першими, нащо найбільше звертати увагу.

Обсервуючи молодих матерів, спостережемо певного роду хаос. Немовляток деякі матері кормлять не притримуючись певного режиму. Психологи й матері не можуть узгіднити, що є краще — чи дитина має виростати, як котиня, що ссе коли хоче, чи доцільно триматись порядку і кормити його в усталені години. Так як і в суспільстві є різні течії, так і в домах є різні погляди і різні характери й поведінка з немовлятами матерів. А хотілося б, щоб молоді матері мали допомогу від авторитетних чинників, а не поводились під впливом власного фальшивого уявлення або своєї его-їстичної вигоди. Бажане, щоб матері розуміли те, як вже у немовлячому віці треба їм дбати про порядок у житті, вщеплювати дітям любов до краси, до природи, щоб у стрічі з сонцем, водою, травою та всім позитивним довкіллям були сплетені з релігійним і національним вихованням, бо таке поєднання потрібне буде для гармонійного співжиття їхньої дорослої дитини.

Часом спостерігаємо, що матері бездумно оточують дітей тендітними іграшками, що не тільки не приносять ніякої користи, але, навпаки, ще послаблюють естетичний смак дитини, виплекують жадобу зміни й новини, що в майбутньому житті це буде мати негативні вияви в її характері.

Глибше думання, знання про виховання дитини і її потреби потрібне батькам. Вони повинні здобувати це знання, бути творчими, переводячи здобуте знання у практику. Бо не хвилеве заспокоєння забаганок, щоб, мовляв, наша дитина мала всього більше і дорожчого, ніж це мають інші діти, але дбати про те, що буде дитині корисним і недбхідним у майбутньому. Тоді, коли вона мусітиме заступити у світі місце своїх батьків.

Часом дитина у батьків є лялею. Одягають її як принцесу, чи принца, у хаті вона/він особа, що має дістати все, що захоче і тоді, коли захоче. Вже замолоду виховують батьки в такої дитини крайній еґоїзм, бо все вона дістає відразу, щоб, мовляв, не була покривджена, „бо в житті дорослому може мати якісь клопоти чи недостачі". А це не так. Через видібрання дитині невигод, бажань, мрій про щось, позбавляємо її основного — зрозуміння, що в житті існують ще інші діти чи дорослі, які мають також свої потреби, бажання і мрії. Дедалі дитина росте і знову часто батьки не знають духових її потреб, вони керуються часто модою. Дівчатка, наприклад, мусять ходити на лекції музики, хоч стало відомо, що в них

нема даних стати піяністкою. Останній крик моди — дівчатка записуються в клюби, щоб разом з хлопцями грати у футбол.

Дуже нелегко молодим людям бути вихованками в нашому часі. Проте, є багато фахової літератури, журналів, з яких можна вибрати потрібне знання, що відповідає логіці й давно перевіреній життям культурі. Хотілося б, щоб нашими батьками володіла творча вдумливість, а не вплив моди й страх — „що подумають про нас сусіди".

Відомо, що батьки є „героями" для дітей, зразком і показником того — як їм поводитися в житті. Розбіжність поглядів поміж батьками, їх неконсеквентна поведінка дезорієнтує дітей і виробляє хитість характеру. А тупа впертість батьків, а при тому й дідів, яка зустрічається з критичною оцінкою молодого освіченого покоління насторожує молодих батьків думати негативно про т. зв. „олд фешен юропієн стайл". Критичне ж творче думання і поведінка старших, оперта на засадах моралі й етики, не можуть звести на манівці думаючих людей.

В сьогоднішньому світі мусимо вчитися толеранції до поглядів інших від наших, з тим, що не треба сліпо наслідувати і оплескувати таку поведінку, яка незгідна з клясичною культурою і етикою, а з тим і традиціями наших предків.

Дискутуймо про ці справи на виховних сесіях, на сходинах вихователів у молодечих організаціях, запрошуймо на них молодих психологів і педагогів і здобуваймо знання про дуже пекучі й необхідні та найважливіші справи — справи виховання нових поколінь.

Плекаймо віру, що Господь Бог післав нас у широкий світ, щоб в ньому чогось ми почерпнули корисного, навчилися потрібного для збереження вартостей найцінніших для нашого народу, що ними є позитивні характери молодого покоління.

ПРОХАННЯ ДО ВІДДІЛІВ СОЮЗУ В СПРАВІ РІЗДВЯНИХ ПРИВІТАНЬ

Редакція і Централя Союзу Українок звертається з проханням до хвальних зарядів і членства відділів у справі святочних привітань до журнала „Промінь".

Не всі відділи мають референток, які так само потребують рішення заряду. Різдвяні привіти помагають журналові морально і фінансово та виявляють силу організації. Кожний відділ обов'язково повинен мати святочний привіт в своїому журналі.

Це треба робити завчасу, бо треба мати розподіл святочного матеріялу на Різдво. Хочемо, щоб число вийшло завчасу. Тому просимо хвильку уваги журналові.

Ціни за привіти так як і р а н і ш е : $25.00 за ¼, $50.00 за ½ і $100.00 за цілу сторінку. Привітайте с в о ї х рідних, друзів у світі та в Україні. Взірці привітань знайдете в різдвяних числах.

З нагоди Різдва Христового передплатіть журнал своїм близьким друзям. Це буде найбільш цінним подарунком, який буде прибувати до них 11 разів у рік. Подаруйте передплату на цілий рік.

Ви можете привітати своїх приятелів з Різдвом Христовим і Новим Роком почерез „Промінь".

Подбайте, щоб Ваш привіт наспів на час друку до „Променя". Пошта перед Різдвом повільна. Редакція повинна мати ввесь святочний матеріял не пізніше як 15 грудня.

Немає такої розумної людини, яка могла б дозволити собі легковажити голос дорадників.

Де Ґоль

Кожна людина може помилятись, але ніхто, крім глупої людини не буде вперто держатись помилки.

М. Т. Ціцеро

У першу болючу річницю відходу у вічність мого дорого мужа, бл. п. Никола Сахно, який упокоївся 8-го вересня 1984 року в Торонті, Онт. в його пам'ять засилаю $25.00 на пресовий фонд журналу „Промінь". Хай пам'ять про нього залишиться завжди у мене.

Сумуюча дружина,
Анастазія Сахно, Торонто, Онт.

THE LONG JOURNEY TO THE BALLOT BOX

PART TWO

The British Columbia equal rights movement began in the middle 1880's. It required numerous petitions and delegations to the legislature, meeting a strongly entrenched and unsympathetic Conservative government which lasted from 1903 to 1916. Small groups of women had to wear down the opposition of the male voters and to rouse women from their apathy. British Columbia felt a strong attachment to England and the influential Victoria Daily Times played up sensational stories of the British militant suffrage activities.

The movement for equality was led for more than 30 years of effort by Mrs. Gordon Grant of Victoria, aided along the way by Mrs. Cecelia Spofford and Dorothy Davis. The Women's Christian Temperance Union was on their side but Mrs. Grant also helped to launch the Victoria Local Council of Women. She headed a delegation to the legislature almost every year through the long struggle. Though a few of the measures were treated with laughter and contempt, it is a credit to the lawmakers of those early days that they considered most of the suffrage bills worthy of serious consideration.

In 1910, a Political Equality League was organized and, under Mrs. Grant's guidance, it organized delegations, held public meetings and collected signatures for petitions. Three events occurred in 1912 which gave the suffrage forces some hope. The B. C. Federation of Labour and the Vancouver Local Option League declared themselves in favour of equal rights. Then the B. C. Court of Appeal had refused the appeal of Mabel French to be admitted to the provincial Bar, basing its refusal upon the interpretation of the word "person" in the Bar Act. The government rushed through a new Bar Act, giving women the privilege of practising law in British Columbia.

The Political Equality League concentrated its efforts on petitions and education but Premier McBride was unyielding. Conservative government speakers quoted Gladstone, Spencer and Bright and tried to prove that the most evil aspects of the French Revolution were due to the influence of women.

The tide turned for votes for women in 1916, when news reached them of the triumph for equal rights in the Prairie Provinces. The new Conservative Premier Bowser now admitted that the war work of women entitled them to a share in the affairs of state. But political game playing followed and the women finally won the vote when the Liberal Party under Premier Brewster won the provincial election in 1916. A formal bill to give women the right to vote was introduced on March 27, 1917.

The new Liberal government made Helen Gregory MacGill a judge of the Juvenile Court in 1917 and appointed several women as inspectors and censors. Mary Ellen Smith became the first woman legislator in 1918.

By 1917, all the provinces from the Ottawa River to the Pacific Ocean had granted votes to women. Now it was the turn of the federal government.

In 1883, Sir John A. Macdonald, the great Conservative Prime Minister, introduced a bill which would give the federal vote to widows and unmarried women.

An editorial of April 19, 1883 appeared in the Daily Free Press, Ottawa. "By what process of reasoning, we should like to know, has the Prime Minister arrived at the conclusion that an unmarried daughter should have a vote and her mother not? The idea is ridiculous..."

In 1885, Sir John was determined to push through a uniform federal franchise. Though he professed himself a supporter of votes for women, he kept pointing out that this was an "open" question. Seven days of debate eliminated the votes for women clause. There was little debate on the question. A few members brought out the stock arguments that the time was not ripe, that votes would degrade women, that it defied Bible teachings.

The great Franchise Act of 1885 deleted all portions... which related to the female franchise. This Act changed the basis of dominion suffrage from provincial to federal and defined a person as "...a male person, including an Indian and excluding a person of Mongolian or Chinese race." Suffrage groups seemed to give up the struggle for votes; only the Women's Christian Tempe-

rance Union kept the subject from fading away by the presentation of annual petitions.

Wilfred Laurier became prime minister in July 1896. His first act was to restore to the provinces the control over the dominion francise. This was done by the Franchise Act of 1898. During the debates there was no mention of votes for women. With control of electoral lists once more in the hands of the provinces, the parliament at Ottawa was relieved of all resposibility for suffrage for women. This made it difficult to form a nation wide voters association and women had to concentrate their efforts upon provincial governments.

By 1916, the question could not be avioded. Manitoba, Saskatchewan and Alberta had granted the provincial vote to women. Many members of parliament were strongly opposed to woman suffrage but these were countered by arguments of the heroic part women were playing in the Great War.

Meanwhile, Wilfred Laurier, the Liberal leader of the Opposition, now said he was in favour of votes for women and would support it if he were returned to power. Much time was spent in arguing about the interpretation of the word "person". Then, suddenly, much to everyone's surprise, Sir Robert Borden announced that he too endorsed woman suffrage but insisted that it be done by an Act of the dominion parliament.

This sudden conversion of Sir Robert roused the suspicions of the Liberals. They accused him of doing the women of Canada out of a vote for the next Dominion election and of assuring his own success in the forthcoming ballot.

The opening wedge for women in the federal field was the passage of the Military Voters Act in September, 1917. All British subjects, men and women, who had served actively in the war, were given the vote.

Then a bitter debate about conscription set back the question of votes for women. Borden felt that compulsory military service was necessary, no matter what it cost. An early election became inevitable and was to hinge on the conscription issue. Borden tried to save his government by a coalition with those Liberals who favoured conscription and by passing the Wartime Election Act. This Act was to be in force only during the war and would ensure a large number of women voters who would be friendly to the Borden government and would take away votes from a large Western element which would vote against the government and its war policy. The Act was bitterly debated but was finally passed on September 20, 1917. However, as a result of this Act, more than 500,000 Canadian women were able to vote at a federal election for the first time. The Borden government was returned to power in the ensuing election and it was conceded by all that the women's votes gave it the victory.

On March 18, 1918 Sir Robert Borden rose to introduce Bill Number Three, a genuine woman franchise measure. Real debate began on April 11, 1918. Several French-Canadian members began a powerful attack on the bill. Their argument was that giving women the vote was contrary to natural order and if certain provinces wished to fly in the face of Providence, that was their affair, by in their beloved Quebec, neither men nor women wanted the vote for women.

A few quotations from the speeches of French-Canadian members show what kind of opposition the Quebec suffragists were to face in their struggle for the vote. Charles A. Fournier warned: "A country cannot, without paying the full price, act contrarily to the laws of God and nature." Jean Joseph Denis covered all the bases: "I say that Holy Scriptures, theology, ancient philosophy, Christian philosophy, history, anatomy, physiology, political economy and feminine psychology, all seems to indicate that the place of women in this world is not amid the strife of the political arena, but in her home."

The debate pro and con was lengthy but finally the Women's Franchise Act went into effect January, 1919; the right of women to be elected to the federal House of Commons was quietly inserted into the Dominion By-Elections Act of July, 1919; and in 1920, the government put through parliament the Dominion Elections Act which established uniform suffrage for both men and women for federal elections throughout the country.

Agnes Macphail (1890 - 1954) was the first woman member of the Canadian House of Commons. She was elected in 1921 as the United Farmers of Ontario candidate for South East Grey. She was re-elected four times, finally suffering defeat in 1940.

Helen Raycheba,
Convenor of Women's Issues

Civil Liberties Commission – Urainian Canadian Committee

Sol Littman, Canadian representative of the Simon Wiesenthal Centre, held a press conference on July 25 in Toronto, during which he continued his attack on the Ukrainian community in Canada.

Littman stated that Ukrainian Canadians have started a million dollar campaign to undermine and thwart the mandate of the Deschenes Commission.

The press conference was a reaction to a demonstration held by Ukrainians in Ottawa on July 20 to protest the possible use of Soviet evidence by the federal commission of inquiry concerning the possibility of the existence of war criminals in Canada.

He accused Ukrainians of creating "a number of propaganda smoke screens designed to persuade the Commission of Enquiry (sic) that there are not enough war criminals in Canada to merit the government's attention." Littman ignored the official statement by the Ukrainian Canadian Committee which welcomed the formation of the Commission.

Littman made reference to the Ukrainian community's fundraising campaign, saying that money which will be left after lawyer's fees are paid will be used for "disinformation' purposes.

The Ukrainian position was defended by Dr. Lubomyr Luciuk, Director of the Research Division at the UCC's Civil Liberties Commission. Luciuk questioned the validity of Soviet evidence, citing as an example an article in the Soviet press which accused Wiesenthal himself of being a Nazi collaborator.

Luciuk also contradicted Littman, who said that Soviet evidence has been used many times in U.S. court rooms and has never found to be forged. Luciuk cited several examples where Soviet documents have been ruled inadmissible in American courts because they were proved to be forged.

John Novosad,
President Ukrainian Canadian Committee
John Gregorovich,
Chairman of Commission

TRUST — Put your hand in the Hand that stilled the Waters;
Put your hand in the Hand that calmed the Sea.

LEARNING — It's what you know AFTER you "know it ll", that really counts.

WATCH — When you're at home, Watch your temper; — when you're in company Watch your tongue; — when you're alone, Watch your thoughts.

LOVE — Too often we Love things and use people; when we should Love people and use things.

PRAYER — Prayer changes things! And you never pray alone. Others are praying with you and for you.

BEATEN PATH — If you find the BEATEN PATH a bit dull, — try sowing flowers along the way.

FINDING GOD — An atheist can't Find GOD for the same reason that a thief can't find a policeman.

THINKING — Thinking is the same as Loving and Dying, — nobody will do it for you.

SACRIFICE — For the sake of a Rose, — one puts up with the Thorn.

STRUGGLE — Life is a conntiual struggle: to keep the money coming in, and the Hair and Teeth from coming out.

DOING — The smallest Deed is Greater — than the rGeatest Intention.

STANDARDS — In the Long Run more important than a High Standard of Living is a High Standard of Thinking.

MATURITY — implies the Ability to walk Alone.

GETTING — Every Human Being Gets more than he gives.

DO MORE — Do more than Look — OBSERVE. Do more than Read — ABSORB.

REAL WANTS — The Person who Really Wants to do Something Finds a Way — the other kind, finds an excuse.

DO IT NOW — I shall pass through this world only ONCE. Any KINDNESS I can show, any GOOD I can DO, Let me Do IT NOW! For I shall not pass this way again.

RESPONSE — If you say the Right things in the Right Way, — PEOPLE WILL LISTEN TO YOU.

PEOPLE — Some People are like wheelbarrows — No use unless they are pushed.

Sophia Mutzak

The Ukrainian-born graduate of the Royal Conservatory of Music died Wednesday. She was 71.

Mrs. Mutzak was well known under her maiden name, Sophia Romanko, to radio audiences in Canada and the United States on the CBC, NBC and CBS networks, between 1937 and 1946.

She was a regular performer on radio shows such as *Along Gypsy Trails*, with Ivan Romanoff, and *Songs of The Volga*. She also appeared with such stars as Jack Benny and Kate Smith on Westinghouse Radiotron.

CAREER LAUNCHED

The family settled in west-end Toronto where young Sophia attended public schools. Her vibrant singing voice soon came to the attention of Sir Ernest MacMillan, principal of the Royal Conservatory of Music, and he awarded her a scholarship that launched her career as a dramatic soprano.

She performed in the Mendelsohn Choir, and with the Toronto Symphony. Her radio career began when she auditioned for Leon Zucker, who was looking for a soloist for his radio program.

Her repertoire was versatile in six languages, ranging from Canadian and American folk songs of those of the Ukraine, as well as the operatic classics. She also performed in operettas in her native tongue.

In 1946, Mrs. Mutzak embarked on a cross-Canada tour to raise money for war orphans in the Ukraine and the United Kingdom. A Star reviewer described her performance of an aria from *Carmen* as "a nimble flute with a crescendo."

In 1956, Mrs. Mutzak returned for the first time to her birthplace. She was struck by the pride of the people in spite of the devastation that was still evident from the Nazi occupation, said her husband, Oakville realtor Michael Mutzak, whom she married iz 1939.

On that visit she also sang on television in Kiev, capital of the Ukraine.

Mrs. Mutzak recorded only one album, done specially for her husband's birthday in 1962.

She leaves her husband, two sons, Taras and Michael, and four grandchildren.

The Toronto Star,
Saturday, April 13, 1985

Some are like kites, they fly away if not kept on a string.

Some are like balloons, Puffed up with Pride, Ready to Burst.

Some are like good watches, — Open faced, — Always at Hand, — Full of GOOD WORKS.

ВІСТІ З ПРОВІНЦ. ЕКЗЕКУТИВИ

Провінційні Екзекутиви Союзу Українок Канади з початком організаційного сезону розгортають свою організаційну працю.

Східня Канада — голова Орися Сушко і секр. Анна Грицик. Видали обіжник ч. 4, в якому повідомляють членство Східньої Канади про відбутий крайовий З'їзд у Вінніпезі. Разом з тим проголошують свій провінційний З'їзд, який відбудеться в днях 11, 12 і 13 жовтня в Лонґ Бренч (Ню Торонто). Клич З'їзду — Молодь — будівничі майбутности. Пригадують про ювілей журнала. Опрацьовано плян освітньої діяльности.

— — —

Альбертська Провінційна Екзекутива. Голова Розалія Фарина. Коротке звідомлення з крайового З'їзду у Вінніпезі, в обіжнику число 5. Проголошує семінар, який відбудеться в Едмонтоні (замість Пров. З'їзду) 2 листопада відбудеться в залі при громаді Св. Андрея. В програму семінаря входитиме панель-дискусія на тему співпраця церкви і організації. Екзекутива випрацювала календар проєктів на вересень, жовтень і листопад.

Між іншими проголошено свято „Променя", яке відбудеться в Едмонтоні, у відділі при громаді Св. Михаїла 19 жовтня, в суботу, а в неділю 20 жовтня при громаді Св. Андрея. На обидвох імпрезах гостем доповідачем буде ред. Н. Когуська.

— — —

Саскачеванська Провінційна Екзекутива — голова Катерина Волощук, секр. добр. Марія Гнатів. Гарно опрацьований обіжник ч. 3. Проголошено черговий Провінційний З'їзд, який відбудеться в Реджайні в днях 1, 2, і 3 листопада. Тема З'їзду актуальна, присвячена Світовому Рокові Молоді, українській родині. Проєкти в цілях придбання до організації нових членок. Ювілей 50-ліття Саскачеванської Провінційної Екзекутиви.

З відбутої Міжнародної Конференції в Найробі

В липні 1985 року відбулися дві паралельні конференції Декади Жінки в Кенії, перша від 10-го до 19-го липня — Форум для неурядових делеґацій, в якій взяло участь 13,000 делеґаток, і друга від 15-го до 27-го липня конференція делеґацій урядів, в якій взяло участь 1,400 делеґатів, які репезентували 157 держав. У цій конференції брали участь і делеґатки неурядових організацій, які належать до ЮНЕСКО і мають статус „обсерваторів".

На конференції була 1,000 акредитованих представників преси.

Метою конференції було розглянути поступ зроблений впродовж декади в ділянках, що були визначені метою цієї декади: рівні права, розвиток і мир; розглянути які були перешкоди в осягненні цього, а також, щоб намітити стратегію дії, щоб вповні осягнути намічені цілі.

Делеґація СФУЖО на цій конференції складалася з 10 осіб із завданням репрезентувати українське жіноцтво на світовому Форумі, що на ньому розглядалися справи жінок усього світу, для покращання їх долі, познайомити світ з проблемами українського народу, бо жінка України не має права цього зробити.

Діяльність українок дуже обмежена тому, що українські світові організації не мають навіть статусу „обсерватора", а тому дія скомплікована.

Заплянована діяльність Екзекутивою і Комісією зв'язків СФУЖО виконано в рамках можливостей:

Семінар на Форумі на тему „Жіночі організації і їх роля в розвитку" відбувся 15-го липня. Доповіді виголосили: д-р М. Богачевська-Хом'як і мґр. О. Процюк. Було досить зацікавлених учасників цією темою, що охоплювала аналізу українських жіночих організацій та сучасний стан в Україні, їх ролю в порівнянні до країн, що саме тепер є в стадії початків жіночого руху.

Між учасницями було дві представниці СССР (одна росіянка і одна українка) та кілька сприяючих їм делеґаток з інших країн. При вході на залю був стіл з інформаційною літературою, що цікавила публіку.

Пресова конференція відбулася 16-го липня в Гілтон готелі. Раніше Х. Ісаїв доставила повідомлення до всієї преси в Найробі і запрошення-повідомлення журналістам. На конференції були заступлені газети: „Kenya Times", „Weekly Review", „The Standard", „The Standard International", UPI, Xinhua, „Viva Magazine", „Women and Ten", „London Daily Mail", „National Papers", „Voice Kenya" Radio and TV, „Voice of America", NBS — California та радіостанції „Голос Кенії", „Голос Америки".

Виступали: Х. Ісаїв — про людські права і українських політичних в'язнів у СССР; М. Богачевська-Хом'як про український жіночий рух і сучасний стан в Україні, М. Долішна про нищення Церков в Україні. Опісля були запити. Роздано інформаційні течки. Також була виставка, по-мистецьки влаштована, з виданнями, інформаційними матеріялами, що їх із зацікавленням брали журналісти.

Делеґація влаштувала прийняття для учасників пресової конференції та запрошених гостей-делеґаток, що з ними українки мали вже нагоду зустрічатись раніше і які цікавилися українськими справами. В товариських розмовах нав'язано дальші знайомства і контакти з делеґатками інших народів, які цікавилися українськими проблемами.

На площі біля приміщення Форуму в університеті вдалося дістати місце на виставку, яка відкрилася 17-го липня. Інформаційний матеріял дуже скоро розходився. Приходили й репортери та фільмувала телевізійна станція з Каліфорнії.

На закінчення Форуму 19-го липня делеґатки постаралися про релігійну відправу в церкві Карібу, яку призначено на час Форуму для делеґацій різних конфесій. Католицький священик о. Бирку провів молитви. На вступі М. Долішна пояснила, що „ми бажаємо помолитися за українських жінок, цілий нарід, за українські родини, які терплять в Україні, бо там уряд СССР нищити українську Церкву і забороняє молитися". Перед прикрашеним вівтарем святим образом і українською вишивкою взнеслися спільні молитви та пролунали українські церковні пісні. Були присутні й неукраїнські делеґатки. Опісля подано мали перекуску.

М. Долішня, як член управи СФУЖО, була часто в контакті з їх делеґацією і інформувала про українські справи та передала інформаційний матеріял. Вона також брала участь як ко-

референтка на їхньому семінарі на тему „Праця жінки і незаробіткова праця жінок".

Члени делеґації брали участь в різних семінарах і під час дискусій можна було просунути ту чи іншу справу. Як акредитовані члени преси, делеґатки брали участь в інформаційних конференціях для преси і на цьому терені мали нагоду знайомитися з урядовими делеґаціями, в товариських зустрічах роздавати інформаційні матеріяли, квартальник (англомовний) „Українки в світі" чи відзначки кн. Ольги. Делеґація внесла заяву до американської делеґації з проханням включити справу української жінки-в'язня до своїх резолюцій (подібне внесено до канадської делеґації ще перед від'їздом на конференцію). О. Процюк внесла заяву до конференції ОН, як представниця організації Світового Союзу Матерей (МММ) з осідком у Парижі. Ця організація має статус обсерватора, як неурядова організація. В заяву була включена справа порушена на українському семінарі щодо важливости жіночих організацій в процесі розвитку та звернено увагу на порушення прав людини в країнах Східньої Европи, в Азії і країнах Південної Америки.

Представниця „Голосу Америки" подавала інтерв'ю з поодинокими делеґатками в Україну.

(„Свобода")

Плян праці на новий сезон 1985 Року Молоді

Обов'язком кожного відділу є — організувати й піддержувати виховні чинники при наших церквах і громадах. Важливим є, щоб кожний відділ включився у виховно-освітню працю в своїй громаді. Подбаймо, щоб в наших імпрезах брала участь дітвора й молодь.

Підшукуймо добрих виховників та інструкторів для молоді. Недільні й рідні школи, курси української мови, організації молодшого й старшого СУМК-у — це середники виховання нашої молоді, що повинно би бути нашою першою й найважливішою ділянкою праці!

Організуймо курс розговірної української мови, користуймося двомовними підручниками й стрічками — як помічними засобами навчання. Співаники й казки для виступу дітей на сцені, можна набути в наших книгарнях. Заохочуймо старшу молодь і молодих батьків, щоб вписувалися на позаочні університетські курси української мови.

Наша Централя приготовляє нову серію лекцій для недільних шкіл, що вже скоро появляться для нашого вжитку.

Пам'ятаймо, що тільки добрим прикладом можемо підсилити — гордість і любов до свого рідного!

Організуймо курси провідництва для молоді, щоб підготовити її перебрати від старших і батьків провід організацій і плекання культурної спадщини. Пригадуймо всім, що перші учителі й вихователі дітей — це БАТЬКИ вдома.

Коли ми, батьки й членки Союзу не подбаємо про виховання нашої молоді, про любов до прадідівської Батьківщини, тоді скоро можемо стратити здорову основу нашого суспільства й наш фундамент, а з тим і власних дітей!

Дискутуймо й звертаймо увагу нашій молоді, що українці повинні вінчатися тільки з українками, бо тільки тоді буде здорова й корисна родина для українського суспільства.

Переслідування українського культурного життя в Україні й асиміляція у вільному світі, є великою загрозою нашого майбутнього!

Молодь любить співати, організуймо гуртки української пісні, бо при співі виробляється й мова. Попрацюймо над тим, щоб наші діти залишились при українській громаді. Звертаймо найбільшу увагу на МОЛОДЬ і МОВУ — від себе починаймо, бо ми самі не говоримо між собою по-українському. Місійна праця належить до ВСІХ НАС!

Галина Мельник-Марко
Референтка СУМК

ВШАНУВАЛИ ЧЛЕНКУ ВІДДІЛУ В ДЕНЬ 60-ЛІТТЯ

Лондон, Онтаріо

23 червня група найближчих приятелюк і кумів вшанували довголітню референтку „Променя" Вікторію Калюжну в день 60-ліття.

За смачною вечерею в одному з кращих ресторанів не забули членки відділу ім. Кн. Ольги і за свій журнал. Замість подарунка, на бажання п. Калюжної, шлемо на пресовий фонд „Променя" $20.00.

Галина Кошман

НАШИМ ДІТЯМ

Ведмежа і вовки-сіроманці

Ведмежа звали Бурмою.

Любив Бурма медом ласувати, з друзями весело борюкався, по малину ходив.

А пісень ведмежих не співав казок не слухав, танків не танцював.

— Чом ти такий? — дивувались Ведмежата.

— Та не подобається мені наше — ведмеже, життя, — відказував Бурма. Он у мавп, що за горою живуть, — все краще, таке гучне. А як верещать — вік би слухав!

— Але ж ти, Бурмо не мавпа!

— Ну, то що? Так само по деревах лазити вмію! — опирався Бурма. — Чим бабусині казки-небелиці слухати, краще піду до мавп — повчуся!..

І подерся Бурма за високу гору — до мавп у прийми.

А навчився, чого хотів, — повернувся до рідного лісу.

— Ходімо гратись! — кличуть його Ведмежата.

Але Бурма й не слухає. Дивно якось вистрибує. Вхопиться за гілку, на одній лапі розгойдується, з дерева злазити не хоче. А то заверещить зовсім не до діла.

Найстарший ведмідь — дідусь Бурмило побачив це та й каже:

— Щоб ти, онуку, байдиків не бив, дурно медом не ласував, ось тобі робота. Сьогодні вночі ліс охоронятимеш!

Вдень добряче виспався Бурма, а коли темрява огорнула ліс, заступив на варту.

Саме тієї ночі Вовки-чужинці вирішили до Бурминого

рідного лісу завітати, шкоди наробити.

Очі у вовків, мов жовті вогники горять — усе вночі бачать. Помітили вони Бурму, радитись стали:

— Краще, братчики, обійдемо цей ліс стороною. Диви, в них Ведмідь на сторожі, а не якась Лисиця чи Білка...

Бурма почув вовчі розмови. Розхвилювався, хотів зчинити тривогу, та все чисто забув — і як заверещить по-мавп'ячому!

Вовки послухали...

— Гей, та це ж не Ведмідь, а мавпа на допомогу кличе! Гайда братчики, погуляємо!

Колоди з бджолами поперевертали, кущі малинові поламали, великої шкоди ведмежій сім'ї наробили й зникли безкарно невідомо куди.

Прокинулись уранці звірі. Питаються один одного:

— Хто в лісі цієї ночі вартував?

— Та он же — Бурма!

— Чому ти на сполох не бив? По допомогу не кликав? — розсердився дідусь Бурмило.

— Та я кликав! — каже Бурма. — Ви ж мене не слухали!

Взяв старий Бурмило малого Бурму за вухо:

— Коли біда рідному лісові погрожує, на сполох треба кликати так, щоб кожному зрозуміло було!

Та як тупне ногою:

— Біжи до бабусі, вона зараз малятам-ведвежатам різні казки розказує. Та скоріш, поки я ще більш не розсердився!

Юрій Ярмиш

Я хоч невеличка

Я хоч невеличка,
На пеньочок стану —
Зайчик-стрибайчик,
І той не дістане.
Я хоч невеличка,
А робить умію —
Посуду помию,
Платтячко зшию.
Я хоч невеличка,
Великою стану —
На самольоті
Неба дістану.

Ген суниці у траві

(Написав Микола Руденко)

Ген суниці у траві,
Наче вогники живі,
Де не глянь —
Блищать росинки,
Як перлинки лісові.
Обійду стару сосну,
А суниць не помину.
От робота:
Дві до рота
І до кошика одну.

Іванна Зельська

Етнографічний причинок

В селі Залісся, що на Поділлі в Україні, був давний, гарний і оригінальний звичай, наприкінці весни, на „Боже тіло", посвячувати віночки з квіток і пахучого зілля, що мало лікувальну силу в народній медицині, а також могло охоронити від незрозумілих тоді явищ природи, приміром від запалення громом у час бурі. Віночками зацікавлене було жіноцтво, дівчата й діти. Свято це припадало перед сінокосами, як уже розквітало запашне зілля.

Ранним ранком на левадах, межах і луках переважно дітвора збирала те зілля, що потрібне було для віночків. У кожної господині мало бути дев'ять (9) різних невеликих віночків. Віночки були з чебрецю, румянку, полину, розхідника, дикої рожі, дівіни, рути, любистка з канупером і липового цвіту.

З виміненого зілля жіноцтво виплітало віночки спаюючи-скріплюючи його сирою (не біленою) ниткою, своєї роботи. Віночки посвячували в церкві, після відправленої Служби Божої, та засушені старанно переховували, щоб у потребі їх уживати. Щоб не подумав хтось, що це була зобобонність-відсталість наших предків. Ця зарадність і самооборона наших предків є подивугідна навіть у теперішних, модерних часах, коли поступ і винаходи ступили стомилевими кроками вперед, а народна медицина поступилась індустрії.

Зварений чай з липового цвіту, румянку, дикої рожі або любистку з канупером помагав на кашель і простуду. Чебрицем підкурювали хворих, розхідник стягав пухлину, а сухою рутою на деревних вугликах підкурювали господарство в час громовиці. Сушений полин помагав на хворий жолудок, а кривавником випарювали гладущики, в яких переховували молоко. Дівина й арніка мочена на алькоголю була дезинфекційним середником на всі гнійні рани.

Уживання природних середників для всіляких потреб наших предків було здавна поширене в Україні. Його частинно витискали з народного побуту фабрикати розвиненої медицини.

Відомості про віночки подала Зоня Креп'якевич з її села. Якби пригадались інші лікувальні середники народної медицини, то поділіться відомостями з нами всіма. Це цікава ділянка побуту.

КВІТИ НЕЗАБУТНІМ

Редакція перепрошує Церковний Комітет в Едмонтоні за помилку в нев'янучому вінку Галини Грекул, світлини, яка мала бути поміщена в ч. 6 на стор. 29, а поміщена в останнім замість Лукії Голубіцької.

У першу річницю упокоєння дорогої приятельки Галини Грекул, яка упокоїлась 17 травня 1984 р. в Едмонтоні. Церковний комітет при Катедрі Св. Івана складає на нев'янучий вінок 50.00 дол. Вона завжди житиме в серцях парафіян Катедри Св. Івана.

Церковний Комітет, Едмонтон

— — —

З нагоди 25-літнього ювілею журналу „Промінь" складаю 25 долярів у світлу пам'ять родини — родичів (батьків) бл. п. Николая й Анастасії Митрунець, також братів бл. п. Стефана й Івана. Вічна їм пам'ять!

Павліна Кіндрачук, Вернон

— — — — —

На свіжу могилу нашої дорогої приятельки Анни Шевців відійшла у вічність 14 вересня 1985 р. в Едмонтоні, замість квітів на нев'янучий вінок складаємо $20.00 на „Промінь". Родині покійної складаємо найщиріші співчуття.

М. А. Стахів, Торнгил, Онт.

— — — — —

Сестриці при Катедрі Пресв. Тройці в Саскатуні складають нев'янучий вінок на свіжу могилу бл. п. Марії Маків, яка упокоїлась в Бозі в липні 1985 р. і складають свій дар $25.00 на журнал „Промінь" у його ювілейному році.

Покійній вічна пам'ять!

Родині складаємо щирі співчуття.

— — — — —

На свіжу могилу нашої приятельки і заслуженої громадянки, бл. п. Марії Маків, яка відійшла у вічність в липні 1985 р., в її світлу і незабутню пам'ять членки відділу ім. Ольги Кобилянської в Саскатуні складають замість живих квітів дар на журнал „Промінь" $25.00.

Покійній хай буде вічна пам'ять.

Родині висловлюємо щирі співчуття.

Анна Чуй, голова Риверсдил кружка
Марія Дорош, рефер. „Променя"

ГРОМАДСЬКА І РОДИННА ХРОНІКА

ІМПРЕЗА З НАГОДИ 100-РІЧЧЯ ЖІНОЧОГО РУХУ
ГЕФОРД, САСК.

Відділ ім. Ольги Басараб в Гефорд гостив 21 квітня членок округа Норт Бетлфорд, Блейн Лейк-Кридор, Ричард-Редфілд, Гефорд і Витков.

Програму почато о год. 2-гій по полудні, якою занялась о к р у ж н а представниця пані Катерина Маліцька. Вона привітала зібраних і співом „Христос Воскрес" відкрито програму свята. Крім поважного числа членок згаданих відділів прибули членки Централі Союзу Українок з Саскатуну. Голова А. Холод привезла прозірки з подій в жін. русі, з історії про організації та поодиноких осіб, що й висвітлювала з відповідними коментарями почавши від Кн. Ольги та пізніший розвиток організованого жіночого життя.

Пані Меланія Буряник, референтка мистецтва повідомила про проєкт вишивання до церков з нагоди 1000-ліття хрещення України.

Рекордова секретарка Марія Кінащук, кор. секр. Марія Цьона були присутні.

Учасниці свята у Гефорд — зліва направо: А. Боднарчук, пані Ружецька, пані Дмитрук, Мел. Буряник, А. Холод, М. Цьона, М. Кінащук, С. Гарах.

Відбулось краяння торта і членки подали перекуску, яку приготовили всі вище згадані відділи. Під час гостини всі учасниці склали $70.00 на ювілейний фонд „Променя".

Анна Ткачук, рефер. „Променя"

Відзначені членки за їх 55-літню працю при відділі в Давфині, Манітоба. Зліва на право сидять пані: Анна Клапоущак, Катерина Тузик, Анна Гавриш. Стоять: Анна Холод, голова Централ С.У.К. гостя на ювілею, Марія Білоус. Опис ювілею був у ч. з вересня.

БЛ. П. ЛУКІЯ ГОЛУБІЦЬКА

Довголітня членка Союзу Українок при соборній громаді св. Івана бл. п. Лукія Голубіцька упокоїлася 4-го травня 1985 в Едмонтоні.

Лукія народилася в Едмонтоні в піонерській родині Стефана і Анастасії Невчас. Державні школи закінчила в Едмонтоні. Тоді працювала на відповідальній праці як секретарка фінансів у Воркменс Компенсейшон Борд. Молодою Лукія брала активну участь в молодечих організаціях в українській громаді і при українській православній церкві та при Інституті ім. М. Грушевського, в хорі — церковнім і світським та драматичних кружках.

Лукія вийшла заміж за молодого лікаря д-ра Миколу Голубіцького 14 липня 1928 р. і молоде подружжя виїхало до Канори, Саск. В 1929 році вони переїжджають до містечка Радвей в Альберті на довший побут. Тут Лукія помагає мужеві-лікареві в його практиці як медсестра і секретарка. Як свідома українка, головна її ціль також було виховати добре своїх дітей. В Радвей Лукія була активною в громадському житті між українцями і співгорожанами околиці. В 1980 році вона стає одною з основательок Союзу Українок Канади, відділу в Радвей. В певний час була головою і секретаркою відділу і щиро працювала для добра рідної церкви і народу.

В 1944 році родина Голубіцьких переїхала до Едмонтону, де д-р Голубіцький стає до практики з шваґром д-р Іваном Верхомином. Лукія вписується до відділу Союзу при соборній громаді св. Івана і бере живу участь в різних ділянках відділу зокрема виховних і культурно-освітніх. Була вона в комітетах журналу „Промінь", Української школи. В 1955 році Лукія була відзначена у відділі Союзу. за 25 літ членства, а в 1980 році за 50 літню участь.

Пок. Лукія була глибоко-релігійна, щира і жертвенна патріотка. Своєю лагідною, симпатичною вдачею здобувала пошану приятельок і членкинь відділу.

Похоронні відправи відслужив протопресвітер Д. Лучак в Соборі св. Івана в Едмонтоні. Тіло похоронено на Едмонтонськім цвинтарі біля її мужа, бл. пам. д-ра Голубіцького. Лукія залишила в смутку два сини, Мирона і Ореста з дружинами і внуками, дві сестри — Емму Верхомин і Луізу Феняк.

Вічна їй пам'ять!

В пам'ять покійної на нев'янучий вінок зложили дар на пресовий фонд журналу „Промінь": **по $10.00:** Відділ при Катедрі Св. Івана, Йосифа Фарина, Олена Слюсарчук, Марія Школяр; **по $5.00:** Марія Тодорук, Гелен Чорків, Джеральдина Наконечна, Емілія Репка, Марія Паранич, Софія Гриник, Анна Павлюк, Марія Лазарук, Луіза Феняк, Емма Верхомин, Марія Чернецька.

БЛ. П. АННА БАЙДАЛА
Веґревил, Альберта

28-го квітня 1985 року упокоїлась у Веґревил Анна Байдала на 83-му році життя. Народилась Анна 1902 року в околиці Борщів, Альберта. Батьки — Яким і Марія Ґошко. Залишила дві дочки — Катерину Рожак і Олю Кузик, два сини — Мирослава і Нестора, шість онуків і шість правнуків, дві сестри — Софію Рурка і Параню Бережан та брата Гринька Ґошко. Муж Микола упокоївся 1973 року.

Від 1924 до 1954 року фармерували одинадцять миль на полудне від міста Веґревил, де тепер фармерує Нестор з синами Тарасом і Тимком. В 1954 році перебралися до міста, де Анна жила в своїй хаті до кінця свого життя при допомозі своїх сестер, дочки Олі і сусідів.

В 1933 році Анна вписалася до Союзу при церкві Св. Володимира. Через кілька років вона була на всіх зборах так що її вшановано нагородою ложечкою — мала їх шість. Любила вона свою церкву, довгі роки тримала порядок в церкві. Любила як внуки до неї говорили по українськи, а ще більше була задоволена як отримала лист від онуки писаний по-українському. А при жіночім товаристві дуже рідко відмовляла як кликали до якоїбудь праці.

Анна мала дар до шиття. Як діти були малі то вона дуже рідко купувала готове убрання. Все вона сама шила і стосувалася до моди в той час. Була гостинна, чи на Різдво чи на Великдень, все аби було в її хаті. Для сусідів вона була добра приятелька, для сестер, як найстарша сестра, дорадниця. Все мала город і його доглядала, бо як казала: „треба трохи рухатися".

Анна була жертвенна на свою церкву, Інститут Св. Івана в Едмонтоні і Колегію Св. Андрея в Вінніпезі, якої вона є фундаторкою. „Промінь" і „Вісник" передплачувала майже від початків їх існування.

Панахиду і Похорон відправили о. Я. Пук і о. М. Крищук, давний приятель родини Байдалів. По обіді о. Я. Пук говорив про життя Анни, від С.У.К. голова Марія Бабчук висловила співчуття. Від родини дякувала присутнім дочка Катерина, а від внуків Володимир Кузик. Залишила нас вдоволена, що за життя могла так багато добрих діл зробити нам на пам'ятку. Вічна їй пам'ять.

Катерина Рожак

РІЧНІ ЗВІТИ ВІДДІЛІВ

САСКАТУН, САСК.
ВІДДІЛ ім. О. КОБИЛЯНСЬКОЇ

Річні збори відділу ім. Ольги Кобилянської відбулися 2-го грудня 1984 року. Через несприятливу погоду мале число, бо лише 56 членок, прибуло на збори.

Пані Марія Воронюк, голова відділу відкрила збори, а прот. М. Олесюк, настоятель катедри, провів молитву. Опісля відспівано гимн Союзу „За нами сестри" і хвилиною мовчанки вшановано пам'ять покійних членок. Предсідницею зборів була Марія Гарбус, секретарювала Ольга Гавриш.

Отець Максим Олесюк у своїм слові ,дав признання жіноцтву за велику проороблену працю. Зложив подяку зарядові на чолі з Марією Воронюк за добру співпрацю. Дякував членкам що трудяться для добра церкви. Побажав ще кращого успіху надалі.

Звіт Марії Воронюк: Повідомила, що вже кінчає четвертий рік служіння нашій організації на становищі голови, першого відділу в Канаді ім. О. Кобилянської, котрий вже існує 61 років. Протягом цих років зайшли великі зміни в праці, і тяжко притримуватися усіх традицій, що наші піонери привезли до Канади, а це тяжче триматися рідної мови, але через Союз ми переводимо збори і тримаємо всі записки виключно в українській мові. Підтримуємо рідну школу та садочок і помагаємо оселі „Зелений Гай" фінансово і морально, а також нашому молодечому хорові, для якого постарали 60 комплетів українських строїв (вартости $360.00 за один костюм).

Марія Воронюк склала подяку головам кружків (6), референткам, господиням кухні, кухаркам, сестрицям, учителям шкіл, членкам катедрального хору і всім іншим, котрі допомагали у праці товариства, а новообраній управі побажала найкращих успіхів у продовжуванні праці.

Відділ начислює 232 членки в числі якого є 50 почесних членок. За рік відбулося 10 місячних зборів і чотири засідання заряду.

Протягом року відділ приготовив обідів з різних нагод 44, 4 ярмарки, 4 чайних прийнять, подали 12 перекусок, впродовж 6 днів продували страви на „ексибишон". Відділ відбув інші імпрези як: Свята Вечеря і Щедрівка, Спільне свячене, День матері, Храмове свято, День Подяки, Свято книжки. Брали участь у Святі героїнь і Святі державности. Спільно з іншими українськими товариствами під патронатом КУК брали участь у новорічній Маланці й у Фестивалі етнічних павільйонів (Київ павільйон).

Членки відділу опікуються недужими. Впродовж року відвідано поверх 100 пацієнтів в шпиталях, яким вручено квіти або картки. Перед Великоднем відвідано 58 осіб в шпиталях і домах для сеньйорів і всіх обдарваоно свяченою пасочкою і писанкою.

Наш відділ опікується молоддю, членки входять до Надзірної ради СУМК, навчають в українській і недільній школах. Тому, що наш відділ складається із членок старшого віку, вони вкладають багато праці в кухні, а молодші членки опікуються молоддю та беруть повну участь у катедральнім хорі.

Членки нашого відділу займаються колекцією різного одягу для потерпівших від повені в Аргентині, Бразилії, Уругваю і Парагваю і вислано їм 23 пакунки оплачені Централею, пізніше знов вислано 21 пакунків оплачених добр. фондом, а 8 пакунків до Польщі оплачені Суспільною Службою.

Членки відділу відвідують хворих у психіятричнім шпиталю раз у місяць і перед Різдвом та Великоднем угощають пацієнтів традиційним печивом.

Відділ вислав 4 делегатки на Пров. З'їзд у Йорктоні. Тому що осередок Централі Союзу Українок знаходиться в Саскатуні, поважне число наших членок входять до Центральної управи. Помимо подвійних обов'язків вони сповняють свою працю у відділі віддано і з посвятою.

Фінансовий звіт представляється так: з 1983 року залишилося в касі — $31,711.00, приходи за 1984 рік — $73,892.00, розходи — $73,021.00, в касі осталося — $33,440.00.

Відділ жертвував на слідуючі цілі: Катедральній громаді — $27,295, молодечому хорові — $1,250, Колегії Св. Андрея — $1,000, на оселю „Зелений Гай" — $1,040, Українському Музею Канади — $500, Резиденції Іларіон — $500, журналові „Ирмінь" — $395, Пров. фонд С.У.К. — $100, Степендійний фонд — $100, З'їздовий фонд Централі — $200, Добродійний фонд С.У.К. на посилки до Австралії — $200, Льокальний фонд — $350, на квіти і прикраси катедри — $900.

До заряду на 1985 рік увійшли: уступивша голова — Марія Воронюк, голова — Анна Клапущак, 1-ша заст. голови — Галя Гарасим, 2-га заст. голови — Михайліна Лемко, 3-тя заступниця голови — Анна Михайлюк, рекордова секретарка — Ольга Гавриш, кореспонд. секр. — Марія Гарбус, касирка — Ливайна Букурак.

Референтки: архіву — Вікторія Рак, бібліотеки — добр. Еріка Олесюк, умово хворих — Анна Янов і Марія Корчинська, „Променя" — Марія Дорош, культурно-освітня — Марія Воронюк, мистецтва — Миній Симчич, молодшого СУМК — Розалія Керельчук, Музейної Фундації — Текля Ларіоник, обідів і перекусок — Марія Чуганюк, преси — д-р Савеля Стечишин, Жіночої Ради — Розалія Кренкі, садочка — Юдета Керельчук, старшого СУМК — Анна Михайлюк, чаїв — Петруся Гаврилів, Оля Вівчар, Лолейн Боровські, членства — Анна Гарасимчук, шкільництва — Вікторія Бальон, шпиталів — Олена Багрій.

Комітет майна кухні: Марта Лазарович і Славка Грабовий.

Контрольна комісія: Катерина Панграс, Олеся Кіндрачук і Катруся Злипко.

Сестриці: Почесні — Варвара Катеринич, Маланя Пігач, Михайліна Никифорук, Анна Пігач, Василина Букурак, Катерина Чиж. Діючі — Розалія Борса, Докія Вівчар, Марія Лабач, Анна Гарасимчук, Анна Макогон, Анна Чуй, Марія Маков (квіти).

Голови Кружків: Риверс Дейл — Марія Маков, Плезент Гил — Марія Чуганюк, Нютена — Вироня Лазова, Бронсвик — Кароля Завидюк, Чирчил — Марія Воронюк, Вестмавнт — Савеля Олексин і Дорис Кулик.

Марія Воронюк, голова
Ольга Гавриш, секр.

ЙОРКТОН, САСК.
ВІДДІЛ ІМ. ОЛЕНИ ПЧІЛКИ

Річні збори відділу ім. О. Пчілки в Йорктоні, Саск. відбулися 19-го листопада 1984 р. в Українській Православній Авдиторії в присутності 66 членок. Збори відкрито молитвою, що її провів Всеч. о. П. Гнатів. Хвилиною мовчанки вшановано членок бл. п. Єлисавету Ефтоди й бл. п. Лесю Ткачук.

Отець Петро Гнатів щиренько висловив велике задоволення й належне признання для жіноцтва у відділі, за їхню щиру і невтомну працю в кожній ділянці праці при церкві й громаді. Він побажав багато успіхів на будуче для всіх нас.

Перший заступник голови громади, пан Кирило Вінтоник, висловив сердечну подяку жінкам за їхню співпрацю та фінансову піддержку для церковної громади. Добр. Марія Гнатів була предсідницею зборів, секретарювала П. Семенюк.

Голова відділу, п. Анна Кучерява, детально звітувала про свої обов'язки, які вона сповнювала впродовж року. Це включало поверх 42 різних заряджень, включаючи церковну громаду, авдиторію, Провінційну Управу С.У.К. Вона щиро подякувала всім членкам за гармонійну й добру співпрацю і бажала їм всього найкращого.

Від контрольної комісії, п. Ліона Процишин, заявила що фінансові книжки в зразковім порядку. Вона внесла уділення абсолюторії зарядові ,який працював впродовж 1984 року.

Маємо записано 154 членок. З цього числа 11 почесних; десять нововписаних; дві впокоїлися. Дванадцять мали 100% присутність на зборах а 14 опустили лише одні збори. Відбуто десять місячних зборів і шість засідань заряду. Всі обіжники від Централі С.У.С., С.У.К. і Провінційної Управи прочитано на місячних зборах.

Культурно освітні програми були: Членський чай, спомин Лесі Українки, фільм про поборювання недуги рака, Свято Матері, роковини Олени Пчілки, й Свято книжки. Одинадцять наших членок дбають про виклад науки в Недільній й Рідній школі. Приготовляють дітей на програми Св. Миколая, Тараса Шевченка й День Матері.

Інші імпрези були: членська передріздвяна вечеря, Свята Вечеря перед Йорданом, передвеликодний чай з випродажем традиційного печива й писанок, спільне свячене, храмовий обід, величавий осінній базар, День Подяки, гостили Провінційний З'їзд С.У.С. і З'їзд Середньої Єпархії УГПЦ, гостили голову Музейної Фундації, пані Марію Савіцьку.

Добродійний комітет висилає хворим членкам або їхнім чоловікам квіти або карточки поздоровлення. На похорон членки висилаємо вінок; служать зі свічками й прапором. Також відвідують родину з приводу втрати дорогої особи й хворих членок і чяенів громади в їхніх домах. Головно під час Великодніх Свят обдаровують їх свяченим і писанкою.

Головні наші пожертви в 1984 році були: місцеву церкву $27,000 на парафіяльну хату й авдиторію $8,119 на Фундацію Українського Музею $500. Культ-освітньому комітетові при громаді $500, родині яка потерпіла під час пожежі $500, „Промінь" — $365. На ризи для Владики Івана $250. Делеґаткам на Пров. З'їзд СУС — $270, організаційний фонд С.У.К. — $220, стипендії українознавства — $150, стипендійний фонд Пров. Екз. С.У.К. $100, крайовій управі СУМК $100, Українському Православному Хорові „Ластівка" $100. Дале ще інші менші пожертви.

Заряд на 1985 рік: Уступивша голова — Наталя Гишка, голова — Анна Кучерява, 1-ша заст. голови — Анна Ефтода, 2-га заст. голови — Вирджінія Вирищук, 3-тя заст. голови — Анна Кірстюк, рекорд. секр. — П. Семенюк, заст. секр. — Марія Волощук ,кореспо. секр. — Славка Скварчук ,касирка — Олеся Піць, заст. касирки — Наталя Гишка. Контрольна комісія — Ліона Процишин, Вікторія Цибульська, Марсела Кузик, культ-освітня реф. — Левіна Вінтоник, добр. Марія Гнатів, Єлисавета Крочак, бібліотекарка — Марія Курулюк, „Промінь" — Анна Ефтода. Членський ком. — Надія Мігайчук, Анна Головка, Лелія Прокопчук. Комітет недільної школи очолює Фіялка Станіцька, Української школи — Наталя Гишка. Добродійний — Анна Олійник, Народне мистецтво — Веронія Трофанюк і Домка Корбут, Державний музей — Левіна Вінтоник, Україїнський Музей Канади — Наталя Гишка. Реф. преси — Вирджінія Вирищук, архіву — Славка Скварчук, соціяльний очолює Анна Ефтода, базаровий ком. — Галина Мюка, надзірна рада СУМК — Фіялка Станіцька. Ще є чотири інші зарядниці.

Редакторці „Променя", Наталії Когуській та всім працівникам редації, бажаємо всього найкращого на многії літа!

Параскевія Семенюк,
рекорд. секретарка

ВАСЕТНА, АЛЬБЕРТА
ВІДДІЛ ім. О. БАСАРАБОВОЇ

Річні збори відділу відбулися дня 11-го грудня 1984 р. в домі Лесі Старчук, присутніх членок було 12.

Голова відділу пані Марія Роґожа відкрила збори молитвою „Отче наш", і хвилиною мовчанки вшанували пам'ять покійних членок. Вона привітала присутніх членок і зложила подяку за цілорічну працю і постійну кооперацію.

Слідували звіти заряду і комітетів. Рекордова секретарка Євгенія Легкодух прочитала протокол минулорічних зборів, та звіт з цілорічної праці відділу.

Рік 1984 був для нас дуже трудний і коштовний. Ми відбули 9 місячних зборів. Наше Жіноче товариство із сестрицями дбає про чистоту і красу в церкві і в залі під церквою, де ми маємо сходини та обіди, бо не маємо Народного Дому. Ми працюємо разом з Церковною громадою, та ділимось видатками. Ми виповнили свій бюджет до Централі. Ми дали до місцевої Церковної громади $6000 на мальовання церкви та помогли купити новий форнес і новий килим до церкви. Менші пожертви були на такі цілі: Музей, „Промінь", „Телерема '84", організаційний фонд Соючу Українок, та Стипендійний фонд. Купили багато книжок до відділу, даємо на Червоний Хрест, на поборювання недуги рака, на поборювання серцевих недуг та артриту. Ми також причинились до Ювілейного Фонду Митрополита Андрея, — Вічна Йому пам'ять! Ми також разом з нашим настоятелем о. О. Паламарчуком та з Окружною Радою, давали поміч голодуючим та помогли вислати покунки одягу до Бразилії та Аргентини. Членки по черзі відвідують хворих та висилають картки на різні потреби.

Впродовж року відділ відбув малі сходини в пам'ять нашої патронки та в пам'ять Тараса Шевченка, День Матері і Листопадове Свято та День Подяки.

Ми видали 4 похоронні обіди і перекуски і одну поминальну перекуску. У місяці березні 1984 року ми гостили сумківців з Едмонтону, які прекрасно відспівали нам Службу Божу і помогли нам відзначити „один рік" служби нашого о. Олександра і добродійки Паламарчуків, в нашій парафії. За це ми їм дали маленьку винагороду. Щороку ми відбуваємо Великодній та Різдвяний чай, та випродаж печива. Деякі членки беруть участь у Церковнім окружнім хорі під проводом о. Паламарчука. Наш відділ начислює 26 членок, більшість з них вже старшого віку, однак ще всі по своїй силі працюють.

Наші приходи в 1984 році були — $3.875.15, розходи — $8,156.38. Із 1983 року осталось в касі $11,321.16. При кінці 1984 року осталось у касі — $7,039.93.

Заряд на 1985 рік: голова — Марія Роґожа, заст. голови — Анна Зінык, секретарка — Євгенія Легкодух, касирка — Марія Муляк.

Збори закінчились молитвою „Достойно". Леся Старчук приготовила гарну перекуску. Членки відділу всі бажають журналові „Промінь" з нагоди 25-ліття та його редакторці, пані Наталії Когуській, найкращих успіхів на 1985 рік.

Євгенія Легкодух, секр.

ГЛЕСЛИН, САСК. ВІДДІЛ ІМ. ОЛЬГИ БАСАРАБОВОЇ

Річні збори відділу ім. Ольги Басарабової відбулися 17-го січня у церковній залі. Присутніх було 7 членок. Збори відкрила голова Марія Гарасим молитвою та вшанувала хвилиною мовчанки померлих членок.

До президії зборів вибрано Марію Гарасим предсідницею, а Катерину Данилів секретаркою. Секретарка прочитала протокол з минулих річних зборів. Голова подякувала всім за кооперацію і всім членкам за допомогу.

Діяльність відділу за минулий рік: Відбулося чотири місячні збори. На зборах завжди читають обіжники від Провінційної Управи і кореспонденцію. Відділ передплачує „Промінь".

Наш відділ малий тож більше працюємо при місцевій церкві, Купуємо речі для прикраси нашої церкви. Святкували храм Церкви, помагаємо родинам у похоронних перекусках, відвідуємо хворих по шпиталях і по домах, обдаровуємо їх квітами і овочами, жертвуємо на всякі цілі по нашій змозі.

Коли о. М. Стеценко святкував свій 25-літній ювілей священства і 25-літній ювілей подружжя ми брали участь з іншими громадами.

Приймаємо малі „кейтерінгс". На Великдень мали разом спільне святочене. Коли маємо Богослуження приготовляємо перекуску разом з Отцем у церковній залі.

Жертвували на „Зелений Гай" у Вакав.

Фінансовий звіт нашого відділу: Перенесено з 1983 — $3,609.94, прихід з 1984 — $1,876.58, розхід 1984 р. — $990.99, у банку є — $4,495.53.

Заряд відділу на 1985: голова — Марія Гарасим, заст. голови — Єва Дмитришин, касирка — Анна Буй, секретарка — Катерина Данилів. Контрольна комісія — Рузя Бойко, Єва Дмитришин, М. Гарасим. Сестриці — Фрося Левчук, М. Гарасим, Рузя Савчин. шпитальний комітет — Єва Дмитришин.

Членки відділу бажають журналові і його редакторці найкращих успіхів.

Катерина Данилів, секр.

МЕЛФОРТ, САСК. ВІДДІЛ ІМ. ЛЕСІ УКРАЇНКИ

Річні збори відбулися 2-го грудня 1984 року в церковній залі в присутности 18 членок. Голова Анастасія Спелей відкрила збори молитвою і хвилиною мовчанки вшановано покійних членок. Привітала членок і дякувала за співпрацю впродовж року. Предсідницею зборів була Анна Петрів, секретарювала Василина Черній .Впродовж року відділ мав 8 місячних зборів, одні річні збори.

Діяльність 1984 року. Обід після похорону, чай після святкування Лесі Українки, видали каву після двох окружних зборів, один поминальний обід (членів), поминальну Службу громди (Літургія і обід), прощальний вечерок членам, вшанували одну членку з нагоди 85-літніх роковин, а двох в 75-ті роковини, продаж великоднього печива, писанок та чай. Пофарбували підлогу в залі. Проводи й обід (місцевий). Храм церкви, польове Богослуження округи — Літургія, обід-перекуска. 25-літнє подружжя членів. Вшанували дві пари членів з нагоди 50-літнього подружжя. День Подяки. Приняли пані Савицьку з музею. Членки помагали в хорі церковнім і ходили колядувати. Членки допомагають. Дали $1,500.00 жертву для умеблювання нової частини Мелфорт Юніон шпиталю. Відділ жертвував $50.00 на „Зелений Гай", $25.00 „Телеміракл", $20.00 на „Промінь", $100.00 на Гузей, $115.72 на підтримку залі, $200.00 буджет до Централі.

Заряд на 1985 рік: Почесна голова — Катерина Фідик, голова — Анастасія Спелей, 1-ша заст. голови — Анна Петрів, 2-га заст. голови — Гафія Нівранська, рекорд. секретарка — Марія Залещук, кореспо. секр. — Василина Черній, касирка — Стефка Гандзюк. Контрольна комісія — Гафія Нівранська, Броніслава Котик, Надія Щербій. Добродійний комітет — Марія Залещук, Василина Вивириго. Церковні сестриці — Марія Ґрипюк, Василина Кивириґо, Катерина Фідик. Господині: Анна Панчишин, Стефка Гандзюк, Марія Залещук, Надія Щербій. Телефону: Катерина Фідик, Василина Черній.

Василина Черній, секретарка

КАДЕТ-ЕЙЛШЕМ, САСК. ВІДДІЛ ІМ. ОЛЕНИ ПЧІЛКИ

Річні збори відділу відбулися 20-го листопада 1984 у домі членки Ольги Звоздецької. Збори відкрила голова Марія Рудей відспіванням молитви „Достойно" і хвилиною мовчанки вшановано покійних членок.

Предсідницею зборів була Марія Рудей, секретаркою Зеня Звоздецька .Після того членки заряду здавали свої звіти. Голова склала щиру подяку членкам за їх кооперацію і співпрацю. Хоч нас членок невелике число, однак усі сповняють свої зобов'язання щиро.

Діяльність відділу: Впродовж року відбулось 9 місячних зборів і засідання заряду, коли потреба вимагала. На зборах читаємо обіжник і кореспонденцію від Централі. Приготовляля обід на спільне свячене, хра-

мове свято нашої громади, також помагали видати обід з іншими відділами на польове Богослуження нашого округа. Відсвяткували День членства, приготовили курячу вечерю і вечерю на церковний бенкет. Перед Різдвом і Великоднем продавали печиво, вислали і оплатили 3 пакунки до Бразилії.

Фінансовий звіт: осталось у касі з 1983 р. — $6,063.02, прихід 1984 р. — $3,204.25, розхід — $4,775.40, залишилось у касі — $4,991.87.

Управа відділу на 1985 рік: голова — Марія Рудей, заст. голови — Маруся Козунь, секретарка — Анна Козунь, касирка — Ольга Звоздецька, відвідування хворих — Марія Юзва, Олена Ободяк. Контрольори — Ірина Рудей і Ольга Козунь. Сестриці — Анна Т. Козунь, Варвара Козунь і Софія Черепущак.

Членки відділу бажають журналові і його редакторці найкращих успіхів.

Зеня Звоздецька, секр.

ГАМІЛЬТОН, ОНТ.
ВІДДІЛ ІМ. ЛЕСІ УКРАЇНКИ

Річні збори відділу відбулися 18-го листопада, 1984 року, в ресторані „Пиґ енд Гвисал" у Бурлингтоні. П-во Коп'як і Дрозд, властителі цього ресторану, є щирими членами нашої церкви.

Членки зі своїми чоловіками зійшлися в 6-тій годині того вечора. Отець прот. Ф. Легенюк провів молитву, одно-хвилинною мовчанкою, вшановано членкинь, які відійшли в вічність. Всі засіли до смачної вечері. Голова, пані Уляна Криворучко, привітала всіх присутніх і прочитала порядок дня.

Членки уступаючої управи і референтки представляли свої звіти успішно-пророблені праці в минулому році. Впродовж 1984 року відбулося 7 місячних зборів, пів-річні збори і 4 засідання управи. Фінансовий звіт: Прихід — $11,053.66; розхід — $9,736.05. Залишилось в касі на 1985 рік — $3,215.98.

На закінчення звітів пані Галя Липка, перша заступниця голови, передала голові, пані Криворучко, подарунок в імені всіх членкинь висловлюючи признання й подяку за таку віддану працю за минулих два роки.

Членки приготовляли обіди на різні громадські традиційні імпрези: Йорданську Святу Вечерю, Місію і Свято Православія, Поминальний обід, Великодне Спільне Свячене. Цього року членки приготовили Великодні кошики для немічних членів при нашій церкві. Приготовили обід на візитацію Високопреосв. Владики Василія в котрий час також відбулося посвячення новозбудованого павільйону на літній оселі „Золота брама". Членки приготовили обід для сумківців підчас їх релігійних сесій.

Відділ улаштував Писанкове бінго, випродаж вживаних речей, вислали пакунки до Бразилії. Раз на тиждень відбувається випродаж пирогів і голубців. Членки допомагають в праці при громаді. Навчають у Рідній школі — пані Варвара Логин є директоркою Української школи і Курсів Українознавства. Членки співають в церковнім хорі і беруть участь в оркестрі при відділі ТУС. Допомагають сумківцям — старшому й молодшому відділові СУМК. Сестриці дбають про чистоту в церкві.

Що до культурно-освітньої праці — наш відділ влаштував академію в часть нашої патронки й славної поетеси, Лесі Українки; відзначив відповідною програмою 100-річчя Українського Жіночого Руху. Взяв участь у святкування 200-річчя Канади містом Гамільтоном. Культурно-освітний комітет приготовляє й представляє коротеньку поучаючу точку на кожних місячних зборах. Відділ допоміг Інститутові Св. Володимира підчас „Каравани".

Представниці відділу допомагають і беруть участь у різних імпрезах, що їх влаштовує Жіночий Відділ К.У.К. Відділ піддержує місцеву Жіночу Раду та Суспільну Службу.

Відділ вислав три делеґатки на З'їзд СУС Східньої Канади, що відбувся в Виндзорі. Голова, пані Криворучко взяла участь в Між-Провінційній Конференції, котра відбулася в Едмонтоні.

Пожертви були зложені на слідуючі цілі: на Музей в Саскатуні — $100.00; на „Промінь" — $376.80; на організаційний фонд — $100.00; на проєкт вишиття ризів — $200.00. Прихід з розігравки на образ вишиваних маків котрий подарували пані розділений $500.00 на відділ і $500.00 на церкву. Відділ займається бінґом дві суботи на місяць і з бінґового фонду куплено нову посуду до церковної залі кошт котрої був $5,000.00 і $15,000 подаровано на церкву.

За закінчення програми, відбулася розігравка на три пакуночки. Щасливими членкинями були: Р. Лесенчук, Г. Олексюк і К. Росіцька.

Склад управи на 1985-ий рік: Уступаюча голова — Галя Олексюк, голова — Уляна Криворучко, 1-ша заст. голови — Тамара Дудка, 2-га заст. голови — Марія Пилип'юк, секретарка — Марія Погорецька, заст. секретарки — Галя Кристанович, фінансова секретарка — Христина Коцура, касирка — Броня Стасюк.

Контрольна комісія: Галя Лазарович, Ольга Прокват, Анастасія Параш.

Референтки: Культ-освіти — добр. Легенюк, Надія Пенюк; „Променя" — Галя Українець; „Рідної школи — Варвара Логин; Недільної школи — добр. Легенюк; молодшого СУМК-у — Франя Клим, Наталя Бабич, Діяна Юрійчук; старшого СУМК-у — Орися Сушко; Танцювальної групи — Орися Сушко; архіву — Марія Пелеп'як, Наталя Бал; Жіночої Ради — Надя Стретді, Анна Корній; відвідування хворих — Розалія Окраїнець, Ґеня Кубрак, Галя Лазарович, Анна Корній; програмовий комітет — Галя Липка, Надя Стретді; господині — Марія Баран, Розалія Окраїнець, Ніна Павлик, Лідія Стриховська, Анна Козак, Галя Кристанович; догляд кухні — Марія Баран; телефонічний ком. — Марта Глушенко, Палагна Дибко, Галя Фарбитюк, Марія Ширимета, Марія Пилип'юк, Марія Лещук, Ольга Дробот, Галя Довбета. Сестрицтво — Ніна Павлюк, Розалія Окраїнець, Анна Корній, Надя Поручко, Анна Козак, Ірина Петлюра, Розалія Лисенко, Євгенія Гребенюк. Почесні сестриці: Ольга Антонюк, Анна Радчук, Теодора Швед, Ольга Радчук, Катерина Баюс, Євдокія Роман, Марія Січова, Варвара Авраменко, Дарія Загарі. Представниці до жіночого К.У.К. — Д. Кириченко, Г. Кристанович, Т. Дудка.

Отець прот. Ф. Легенюк привітав голову і нововибрану управу на 1985 рік і побажав найкращих успіхів у дальшій праці.

Збори закінчились молитвою „Богородице Діво".

Марія Погорецька,
секретарка зборів

ДАВФИН, МАН.
ВІДДІЛ ІМ. ЛЕСІ УКРАЇНКИ

Річні збори відбулися 10-го грудня 1984 р. о годині 2 по пол. в Українській Православній Авдиторії, в присутності 38 членок. Голова М. Маюк відкрила збори. Отець прот. Є. Труфин проказав молитву. Після молитви присвячено хвилину мовчанки покійним членкам.

На просьбу голови вибрано на предсідницю зборів Марію Андрейчук і секр. Марію Тузик. Секретарка відчитала протокол з минулих річних зборів з 1983 р. Слідували звіти урядниць заряду і Комітетів. Перша заст. голови М. Тузик і друга М. Ґорчинська заявили, що їм було приємно співпрацювати з зарядом. Кореспо. секр. Е. Шевчук звітувала ,що на протязі року написала 17 листів. Звітували також, бібліотекарка Х. Присяжнюк, відвідувачка хворих Е. Шмильська; тел. комітет А. Дроздович; членство Ю. Симчич, сказала, що до відділу належить 74 членкині, маємо 9 почесних, 22 відзначені за 25-літню, а 5 за 50-літню приналежність до Союзу Українок Канади.

Добр. Е. Труфин, звітувала від програмового комітету з цілорічної праці, як слідує: 12 січня членки відвідали хворих в Домі Опіки і приготовили для них святочну вечерю. В лютім мали продаж печива. 26-го влаштували програму і чайне прийняття в честь Лесі Українки. В березні відбувся „Вечорок сміху", під проводом Марії Андрейчук. В квітні відбуто успішний весняний базар. В серпні членки помагали в Національному Українському Фестивалі. В жовтні гостили хор Соборної Церковної Громади з Вінніпегу, також гостили пані Марію Савицьку, представницю Музею з Саскатуну. В листопаді святкувано відповідною програмою 100-річчя Жіночого Руху і 55-ліття існування відділу. На цім подвійнім ювілею була присутня гостя, голова Централі СУК пані Анна Холод. Вона вручала грамоти членкам відділу за їхню 50-літню приналежність до СУК.

Касирка Оля Кізь заявила, що в 1984 р. було приходу 5,579.37 дол. — розходу 4,118.54 дол. — осталось в банку 1,460.03 дол. з 1983 року в банку осталось 3,005.39 дол. на рік 1985 остається 4,480.03 дол.

Членка контрольної комісії М. Підлипна, внесла вотум довір'я зарядові і касиєрці. Вкінці забрала слово голова М. Маюк, висловила подяку за довір'я до неї, за кооперацію і поміч. З огляду на те, що наш відділ вибирає управу на два роки, заряд остався той самий, з малою зміною. Замість Емілії Шевчук, вибрано на кореспо. секретарку, Розалію Грицай. Також зайшла зміна в тел. комітеті. Вибрано А. Мазур на місце П. Рубашевської, а на місце Р. Журковської, Марію Кульбабу.

Справи: предсідниця М. Андрейчук звернулася до Зборів, щоб вибрати комітет до намічення почесних членок. До комітету ввійшлу: Т. Шовдра, А. Мазур, Р. Грицай, Е. Ганчарик і Е. Шевчук. Рішено, щоб членські вкладки були дальше 5.00 дол. До відділу вписалася нова членка Оля Ґназдовська. Наш відділ має 60 передплатників журналу „Промінь". Передплат доглядає реф. Марія Білоус на протязі 25 літ. На закінчення, предсідниця погратулювала управі і членкам за добру, успішну працю в 1984 році.

Марія Білоус

СТІНЕН, САСК.
ВІДДІЛ ІМ. КНЯГИНІ ОЛЬГИ

Річні збори відділу відбулися 6-го грудня 1984 р. в церковній залі в присутности 22 членок. Пані Марія Курковська, голова відділу, відкрила збори, привітала присутніх і попросила відспівати „Царю Небесний". Вшановано пам'ять покійних членок — Вічна їм пам'ять

Предсідниця пані Марія Вігнан, секр. пані Параска Ґурська. Після прочитання минулорічного протоколу приступлено до звітів заряду і комітетів. Голова пані Марія Курковська звітувала про свою працю. Склала щиру подяку зарядові, комітетам та членкам за їхню кооперацію. Вона побажала всім членкам кріпкого здоров'я, щоб дальше в любові, добрім вирозумінню працювали. Пані А. Корпан від контрольної комісії висловила належне признання для касирки.

Секретарка Анна Ковальчук подала звіт річної діяльности. Відбулось 8 місячних і одні річні збори і 3 засідань. Членки ходили колядувати разом з членами церкви. Так само відвідали членів у „Ґейтвей Лодж" з колядою. Приготовили поминальний обід за покійних членів, видали вечерю для Товариства Українців Самостійників, мали спільне Свячене і День Подяки та Храмовий обід. Дали поміч на 5 похоронах і 3 поминальні обіди. Відсвяткували Роковини Тараса Шевченка і День Матері. Приймали колядників з Інституту Петра Могили — Православний молодечий хор з Саскатуну, і пані М. Савіцьку, голову Музейної Фундації. Мали пирогову вечерю і бінго після вечері. Мали розіграшу і два випродажі вживаних речей. Робили пироги для дітей в оселі „Тризуб" і дали допомогу при чищенню кімнат. Дали печиво до „Ґейтвей Лодж" на їх чайне пдийняття. Вшанували одну пару в їх 65-літній ювілей подружжя.

Наш церковний хор під проводом пані Василини Стеранко відспівав Архиєрейську Службу Божу в Парафіяльній громаді Св. Івана Хрестителя в Гаєс на їх 60-літній ювілей, в Мейбридже на 50-літнім ювілею, у Вайтбіч на День Подяки і в Годсон Бей, як було посвячення церкви в Геритедж Парку. Брали участь в програмі Церковної історії в Арран. У Ендевор як мали посвячення наріжного каменя. Після дві делеґатки на Пров. З'їзд. Відзначили 100-річчя Українського Жіночого Руху і так само брали участь у сусідніх відділах в цім відзначенню. Зимовою порою з сусідніми громадами маємо щотижня навчання хору і релігійних лекцій для дорослих, що їх викладає о. прот. Є. Стефанюк, а хор провадить пані Василина Стеранка.

Референтка добродійна займається збіркою на Червоний Хрест, на Інститут сліпців та посилає картки-поздоровлення і співчуття. Церковний комітет дбає про красу і чистоту Божого Храму, так само і в долішній частині, і з допомогою членок насаджують багато квітів біля церкви. Господині кухні старанно виконують свої обов'язки.

Наш відділ передав $1,000.00 до церковної громади, а менші пожертви на різні цілі і так само продавали тікети до музею. Сповнили бюджет до Централі, 10 членок передплачує „Промінь".

Фін. звіт з минулого року $5,520.87, прихід $5,351.82, розхід $5,597.85.

Заряд на 1985 р.: голова — Марія Курковська, заст. голови — Адонія Козменюк, секретарка — Анна Ковальчук, заст. секр. — Анелька Цур-

кан, фін. секр. і касирка — Анелька Королюк. Контрольна комісія — Антонія Корпан, Анелька Цуркан і Франя Гунька. Господині кухні — Адонія Козменюк, Параска Ґурська, Вікторія Королюк, Надя Боднарек, Франя Гунька і Наталя Розтоцька. Церковний комітет — Марія Вігнан, Анна Парасюк, Марія Курковська і Анна Чегорська. Добродійна — Анелька Цуркан, купування — Анастасія Анака, Анелька Цуркан, Франя Гунька, Надя Боднарек і Орися Лозинська. Сестриці — Анна Парасюк, Анелька Цуркан, Орися Лозинська. Референтки — „Променя" — Єлисавета Цуркан, мистецтва — Василина Стеранка, яка також займається Рідною школою.

Анна Ковальчук, секретарка

ВЕРНОН, Б. К.
ВІДДІЛ ІМ. КН. ОЛЬГИ

Річні збори відбулися 14 грудня 1984 в церковній залі в присутности 31 членок. Збори відкрила голова В. Кучер молитвою, хвилиною мовчанки вшановано покійних. Предсідницею зборів була В. Кучер, секретаркою Д. Панчук. Прочитано звіт минулорічних зборів. Слідували звіти заряду і комітетів. Подяку всім склала голова В. Кучер.

Звіт з річної діяльности склала голова В. Кучер. Відбулось 10 місячних зборів, 3 засідань, 12 сходин вишивання, пекли паски і писали писанки. Влаштували Йорданську Святу Вечерю, спільне свячене приготовили й видали 5 обідів: храмовий, вітали о. і добр. Блажук., поминальний, два похоронні і один „пот лок", 8 перекусок на: річні церковні збори, збори окружної ради, свято Лесі Українки, базар, поминальна перекуска, Свято Книжки, 100-річчя жіночого руху і вшанування 7 членок грамотами. Вшанували членку Гафію Пенюк, перекуска в роковини Шевченна. Влаштували випродаж великодного печива і писанок.

Склали пожертви: до місцевого шпиталю $100.00, голодним в Етіопії $100.00, інші менші і більші пожертви — недільну школу, місцеву церкву, Український Музей, „Промінь", „Вісник", організаційний фонд, з'їзд, добродійні канадські фонди поборювань янедуг.

В часі Великодня членки розвезли 25 посвячених пасок до старших по домах. Відділ вислав делеґатку на Пров .З'їзд до Ванкуверу. Голова пані Кучер іздила до Келовна на їх ювілей 10-ліття. Три членки репрезентували наш відділ на зборах шпиталю. Найняли Службу Божу за пок. членок. Прощали о. і добр. Боднара. Влаштували День Подяки. Кожних 3 місяці маємо торт і чай з нагоди уродин наших членок. Відділ зорганізував три виставі в музеї міста впродовж року. Відділ опікується недільною і рідною школами. Вітали в себе голову А. Холод і Марію Савіцьку з Музею. Відвідували хворих в шпиталях і домах. Відвідуємо нових членок в їх домах і вітаємо їх до нашої громади.

Приходи відділу в 1984 — $6,992.04, осталось з минулого 1983 року — $429.33, розходи в 1984 — $6,258.57, в касі залишилось — $1,162.80.

Управа відділу на 1985-ий: голова — В. Кучер, заст. голови — М. Попович, Р. Григірчук, секретарка — А. Буяр, касирка — М. Демко, заст. касирки — О. Страйкер, заст. секр. — Р. Григірчук. Господині купівлі — й. Демко і п. Сокол. Помічниці господинь — пані: Токарик, Стефюк, Гладій, Сорочак і Полович; багатокультурности — М. Попович і Князь. Рефер. „Променя" — Н. Микитюк, нар. мистецтва — пані Зозуля, Сорочак, Мазій. Сестриці — Зозуля, Стефюк, Вігнам і Паєс. Відвідування хворих — М. Сокол і В. Кучер. Телеф. комітет — Паєс, Шевчук, Бромбергер, Сокол, Сорока. Освітній комітет — В. Кучер, Буяр, Микитюк, Панчук. Контрольна комісія — пані: Наконечна, Антонійчук, Князь. Членки що доглядали чистоти в церкві минулого року — З. Тимчук, О. Страйкер, Н. Антонійчук, О. Шумей.

Присутній на зборах о. П. Блажук у своїм слові оцінив працю жіноцтва. По зборах членки мали спільну вечерю в ресторані.

Доротей Панчук, секр. зборів

СТОРДЖИС, САСК.
ВІДДІЛ ІМ. ЛЕСІ УКРАЇНКИ

Річні збори відділу ім. Лесі Українки в Сторджис відбулися 16-го грудня 1984 р. в залі під церквою в присутності 21 членок.

Голова Софія Бурим відкрила збори співом „Царю Небесний". Після молитви, вшановано пам'ять покійних хвилиною мовчанки, і привітала присутніх, подякувала членкам за їх працю через рік. Протокол з минулих річних зборів прочитала секретарка Марія Жук і подала річний звіт з діяльности відділу.

За рік відділ мав 10 місячних зборів і 2 засідання, а 2 місяці мав перерву. **Січень** членки гостили колядників з Інституту Петра Могили і подали перекуску. На Йордан мали Службу Божу і подали обід. Дали пожертву на ризи Владиці Іванові. Також розкупили книжки які їм були вислані „Свята Православної Церкви".

Лютий — Виповнили бюджет, дали $1,000.00 до церковної громади, а менші пожертви на такі цілі: Колеґію Св. Андрея, „Промінь", Інститут П. Могили, організаційний фонд і музей.

Березень — наші членки разом з іншими членками з Гайовської округи брали участь в Святі Тараса Шевченка. Дали $50.00 на „Телемірикал" і поміч на поминальну перекуску.

Квітень — дали $100.00 допомоги до Бразилії тим, що потерпіли під час повені. Відбули успішно весняний чай і продаж великоднього печива, писанок і розігравку. Членки помогли видати поминальний обід в першу річницю смерти одної з членок і післали пожертву як нев'янучий вінок до „Променя".

Травень — цього місяця знову втратили одну членку і дали поміч під час похорону. Членки розібрали книжечки з музею продавати.

Червень — почистили все в церкві відбули храмове свято і подали обід. Розібрали книжечки до розпродажі поміж себе від Провінційної Управи. Кілька членок ходили чистити кімнати на оселі „Тризуб" на Кристал Лейк і робити пироги для дітей.

Липень і **серпень** — вакації.

Вересень — пару членок дали поміч Т.У.С. як вони мали свій „ґараж сейл".

Жовтень — знову почали свої релігійні кляси, як попередніми роками, під проводом нашого священика прот. Є. Стефанюка, який так багато свого часу і праці віддає для церковної і громадської справи. Церковні і народні пісні учить нас пані Василина Старанко. Наша громада в Сторджис мала велику втрату бо згубила молодого члена в трагічнім випадку і одну старшу членку на-

шого відділу, членки дали поміч на обидва похорони. Мали Службу Божу, освячення овочів і городини на День Подяки і подали перекуску.

Листопад — відбули Оссіній базар чай, продаж печива і ручної роботи і розігравку. Тут знову подали поминальну перекуску і допомогу під час похорону нашого церковного члена.

Грудень — на 9-го грудня відсвяткували 100-річчя Українського Жіночого руху і вшанували своїх членок грамотами тих, що належать 25 літ або більше до жіночого товариства. В різдвяні свята по нашому українському звичаю ходять колядувати разом з церковними членами.

На 1985 рік вписалося 31 членок. Фінансовий звіт відділу: було перенесено в банку з 1983 р. — $6,036.67, 1984 р. прихід — $3,869.81, розхід — $2,842.20, в касі осталось $7,064.28.

Склад управи на 1985 рік: голова — Софія Бурим, заст. голови — Ґеня Гайдамака, секретарка — Марія Жук, заст. секретарки — Ольга Михалюк, скарбничка — Юлія Новак. Контрольна комісія — Анна Семещук, С. Васеленчук, Наталя Требик. Референтки: „Променя" — Марія Михалюк, Музею — Палагія Колот. Сестрицтво — П. Колот, Ю. Новак, М. Жук. Господині кухні — П. Ґолда, С. Василенчук, Г. Будник, О. Михалюк, П. Фетчук, К. Тодораш. Відвідування хворих — П. Ґолда, М. Загарія, А. Жмут.

Марія Жук, секретарка

ҐРОНЛИД, САСК.
ВІДДІЛ ІМ. КНЯГИНІ ОЛЬГИ

Річні збори відділу відбулися 25-го листопада 1984 р. в Українськім Народнім Домі ім. Івана Франка. Голова Ганя Іванусь відкрила збори молитвою. Предсідницею зборів була Марія Арсеній, а секретаркою Павліна Чорна. Після прочитання протоколу з минулих річних зборів, приступлено до звітів урядниць річної праці товариства.

Голова Ганя Іванусь висловила щиру подяку членкам за їхню працю, за довір'я до неї, та за згоду в минулому році.

Діяльність відділу: Видали обід на Спільне Свячене, храмове свято, на День Подяки. Прилучилися до спільного обіду на польове Богослуження в окрузі, та підготовили осінною вечерю.

Наш відділ жертвував $1,000.00 на місцеву церкву. На меблі до Мелфорт Юніен Шпиталю $1,500.00. На „Зелений Гай" в Вакав $100.00, на музей $50.00, на „Промінь" $25.00, на недугу рака $20.00, на ціль калік підчас „Телеміракл" $25.00. Також щороку дає ґрадуаційну нагороду для студента в вищій місцевій школі. Опікунка хворих заносить картки і квіти хворим членкам до шпиталю. Наш відділ вшановує своїх членок з нагоди їх 75-річних уродин, чаєм і квітами. Передплачуємо „Промінь" до місцевого шпиталю.

Склад заряду на 1985 рік: голова — Ганя Іванусь, заступниця — Павліна Чорна, рекорд. секретарка — Марія Данилюк, фін. секретарка — Павліна Данилюк, касирка — Ґеня Боднарчук. Господині — Павліна Данилюк, Орися Кульчицька. Контрольна комісія: Павлина Чорна, Орися Кульчицька. Відвідування хворих — Павліна Данилюк. Сестриці: Ганя Іванусь, Текля Ґурська і Текля Пшик.

Марія Данилюк, рек. секр.

ВШАНУВАННЯ МАРІЇ ТКАЧ
Смокі Лейк, Альберта

У День Матері жін. т-во ім. О. Кобилянської вшанувало членку, Марію Ткач, за її 55-літню приналежність до Української Православної Церкви а 40-ліття до відділу Союзу Українок.

Вшанування відбулося 11 травня ц. р. в домі ювілятки. Присутні — о. Лаврентій і 20 членок та її дочка Оля. Голова пані Єлисавета Рошко причепила корсаж пані Ткач і вручила букет квітів від відділу.

Марія народилася 1892 року. Оружиладсь з Стефаном Ткачем. Чоловік виїхав до Канади, лишилась Марія дома з сином Іваном. 1930 року Марія приїхала до Канади і тут народилась її доня Оля.

1980 р. Марія Ткач одержала срібну медалю за піонерську працю від провінц. уряду Альберти. Після програми членки подали перекуску і відспівали многая літа.

Марія має 93 роки, живе у своїм домі. Вона справжня смокілейкська піонерка. Отець Лаврентій висловив пошану всім присутнім матерям, а ювілятці Божого благословення на многі літа.

Стефанія Семака

ДО ВСІХ. ЩО ІНТЕРЕСУЮТЬСЯ СПРАВАМИ СУМК

СУМКівський з'їзд, який відбувся в листопаді 1984 р. постановив у формі резолюції перевести в життя проєкт виготування історії всіх відділів СУМК в Альберті та Британській Колюмбії. Цей проєкт видання писемної історії з образками повинен успішно закінчитися в 1987 році перед ювілеєм 1000-ліття хрещення України.

Щоб успішно виконати цей амбітний проєкт, СУМК звертається до **всіх вас:** парохів, членів громад, чл. Союзу Українок, та бувших членів СУМК. Поможіть нам скласти історію всіх відділів СУМК. Нам потрібно інформації про сучасні відділи та про відділи, які тепер не існують, а колись існували. Вже у 1979 році СУМК відзначив 50 років свого існування. Багато громадської праці відбулося, багато громадських діячів випробували свої провідничі здібності в рядах СУМК.

Напишіть про початки існування відділу, про проєкти, про членів, про діяльність СУМКу, що лише можете.

Ми це зложимо в ювілейну книгу СУМК, яка буде свідчити про славну СУМКівську історію та буде служити як дороговказ наступним нашим поколінням.

Коли проєкт скінчиться, провінційна управа СУМК зобов'язується зберегти та звернути вам всі ваші орхівні матеріяли.

Прошу вислати ваші дописи на таку адресу:

СУМК National Executive
St. John's Institute
11024 — 82 Avenue
Edmonton, Alberta T6G 0T2

З християнським привітом, Дорадника СУМК —**Надія Крищук, Олександра Гоголь, Леся Сліпчук, Єлена Юрчак.**

ПОПРАВКА

У звіті Провінц. З'їзду Союзу в Альберті з квітня, на стор. 14 пропущено двох членок — добр. О. Бойчук, друкувала звіти і Дарію Янду. яка вчить жінок тканя.

За пропущення перепрошую

К. Рожак

Довкола дому

Стефанія Кульба

СВИНЯЧІ НІЖКИ

10 горнят води
4 свинячі ніжки (порк гокс)
Закришка. морква, салєра, петрушка, цибуля
Спеції: лавровий листок, перець, сіль
2 зубочки часнику
1 склянка білого сухого столового вина
4 білки
2 горнятка тертих сухариків
2 ложки розтопленого масла
сіль і перець

Залляти водою ніжки і поставити щоб раз закипіли. Тоді відвар вилляти, залляти водою вдруге, додати м'ясо, часник, спеції і варити на легкому вогні півгодити. Тоді додати закришку і вино; варити одну годину. Коли м'ясо готове, вийняти його, почистити з шкірки. Залежити. Білки легко вбити; ніжки мачати у яйця потім у терті сухарики. Скласти у посудину; зверху полляти смаженим маслом і всунути до гарячої печі на 400° на 15 хвилин. Подавати з гірчицею (муштардою).

STUFFED ACORN SQUASH

2 medium acorn squash — (2 lbs.)
water
¾ lb. ground beef
1 small onion — diced
¼ lb. Muenster cheese — shredded (1 cup)
¼ cup ketchup
½ teaspoon sugar
salt and pepper

Cut each acorn squash lengthwise in half; discard seeds. Place acorn squash halves, cut-side up, in 12-inch skillet; add about ½ inch water to skillet. Over high heat, heat to boiling. Reduce heat to medium-low; cover skillet and cook 10 minutes or until squash is fork-tender. Carefully drain liquid from squash cavities.

Meanwhile, in 3-qt. saucepan over high heat, cook ground beef and onion until meat is browned and onion is tender, about 10 minutes, stirring occasionally. Stir is cheese, ketchup, sugar, 1 tablespoon water, ½ teaspoon salt and ¼ teaspoon pepper. Cook over low heat until cheese is melted, stirring frequently.

To serve, place squash halves, cut-side up, on warm platter; sprinkle lightly with salt and pepper. Spoon meat mixture into squash centres. Makes 4 servings.

— — —

BROCCOLI WITH HORSERADISH SAUCE

2 heads broccoli — washed and trimmed
salt and pepper
horseradish sauce

Steam the broccoli over medium heat for 8 minutes. Transfer the cooked broccoli to a service platter. Top with horseradish sauce. Season with salt and pepper. Serve.

Horseradish Sause:

½ cup majonnaize
1 tablespoon horseradish
2 tablespoons onions — chopped
½ teaspoon dry mustard
2 tablespoons melted butter
salt and pepper

Mix all the ingredients well. Serve over hot brocolli.

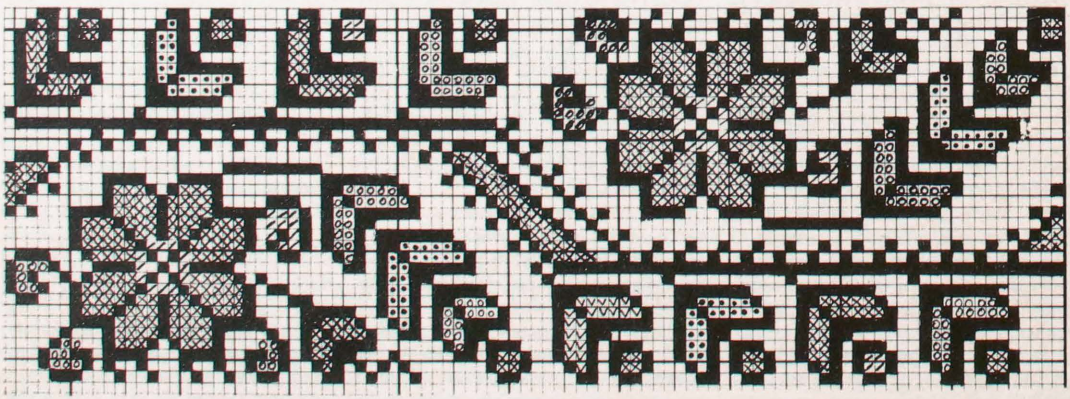

ЗАКАРПАТТЯ. — Взір вишитий хрестиками DMC нитки ■ — чорна, × — червона, ● — жовта, / — синя, ○ — рожева. Увага вишивальницям: не міняти красок ниток, бо втратить властивість взору тих околиць України. **Український Музей, Східня Філія**
Рисувала **Іванна Вахна**

Ювілейні привіти

З нагоди 25-ліття журналу „Промінь" складаю сердечний привіт ред. Наталії Когуській за її щедрий вклад праці для журналу впродовж 25-ти років і залучую $25.00 на ювіл. фонд „Променя". Бажаю редакції і всім працівникам кріпкого здоров'я і найкращих успіхів на майбутнє.

Петруня Процишин, Донвел, Саск.

— — —

Відділ ім. Ольги Кобилянської в Донвел, Саск. вітає журнал „Промінь" з його 25-літтям. Бажаємо Редакції і всій його співпрацівникам здоров'я і найкращих успіхів на майбутнє. Оцінюючи працю журналу, складаємо $25.00 як наш скромний ювілейний дар.

Галина Симбаліста, голова
Петруня Процишин, секр.

— — —

Дорога Пані Когуська!

З нагоди 25-ліття журналу „Промінь" складаю $25.00 на ювілейний жонд. Залучую також мою передплату на черговий рік. Бажаю Вам надальше таких гарних успіхів, багато сил і здоров'я.

З товариським привітом —

Євгенія Козар, Лос Енджелос, Кал.

ЮВІЛЕЙНИЙ ФОНД „ПРОМЕНЯ"

Відділ ім. Кн. Ольги в Принц Альберт, Саск.	$100.00
П-во А. і П. Хомин, Саскатун	100.00
Відділ ім. Лесі Українки, Фовм Лейк, Саск.	50.00
Відділ ім. Лесі Українки, Транскона	50.00
Розалія Савчин, Ґлеслин, Саск. — ювіл. фонд	26.00
Євгенія Козяр, Лос Енджелос, США	25.00
Петруня Процишин, Донвел, Саск.	25.00
Відділ ім. О. Кобилянської в Донвел	25.00
Відділ ім. Ольги Кобилянської в Портедж ля Прері, Ман.	25.00
Анна Дорош, Саскатун	25.00
Відділ ім. Кн. Ольги, Лондон	20.00
Відділ ім. Л. Українки, Бирнабі, Б. К.	16.00
Анна Гашина — Давфин	10.00
К. Маннер, Торонто	10.00
П. Рокочі, Монтреал	8.00
Ліда Гільчук, Виловдейл, Онт.	6.00
Анастасія Ґерич, Монтреал	5.00
Ведчевич, Монтреал	3.00

ПРИДБАЛИ НОВІ ПЕРЕДПЛАТИ

Емілія Репка, Едмонтон	**1**
Людмила Онуфрійчук, Вінніпеґ	**1**
Катерина Лабюк, Канора, Саск.	**1**
Аврді Йапка, Гай Прері, Альберта	**1**

НОВІ КНИЖКИ

ЩОЙНО ВИЙШЛИ З ДРУКУ

НАРИСИ З ІСТОРІЇ УКРАЇНСЬКОЇ КУЛЬТУРИ

Комплет у трьох томах.

ДВОМОВНЕ

Автори:

С. Стечишин — Постаті з історії України
Н. Когуська — Постаті з літератури
С. Єременко — Постаті з музики
В. Ревуцький — Про театральне мистецтво
І. Кейван — Образотворче мистецтво

Переклали на англійську мову:
Орися Прокопів і Леона Фарина Бриджес
Видав Союз Українок Канади з присвятою

100-ЛІТТЮ ЖІНОЧОГО РУХУ

Ціна всіх трьох томів з пересилкою $20.00.
Продається лише в комплеті 3 книжок.

Замовлення разом з грішми висилати на адресу:

UKRAINIAN WOMEN'S ASSOCIATION OF CANADA
612 — 24th Street East
Saskatoon, Saskatchewan
S7K 0L1

Ви можете набути тут книжку:

ПОЕТИКА ЛЕСІ УКРАЇНКИ І ЇЇ АФОРИЗМИ

Антонини Горохович

Видання Інституту Дослідів Волині.

Це для тих, що хочуть пізнати
глибинну творчість поезії
Лесі Українки
Видання і зовнішньо дуже гарне,
в білій твердій полотняній
оправі з золотими витисками.

Стор. 144. Ціна $10.00 з пересилкою.

Замовляти:

UKRAINIAN WOMEN'S ASSOCIATION OF CANADA
612 — 24th Street East
Saskatoon, Saskatchewan
S7K 0L1

P W-43 OCT 85
HAWRYSH MRS K
11130-101 ST
EDMONTON ALTA
T5G 2A1

ISSN 0380-2140

ВИДАННЯ, ЩО ЇХ МОЖНА НАБУТИ В ЦЕНТРАЛІ СОЮЗУ УКРАЇНОК

Блискуча зоря, княжна Анна Всеволодівна, Митр. Іларіон	$ .25
Вибране, Г. Мандрика	1.50
Видатні жінки Українки, Н. Полонська-Василенко	6.00
Довідник про Союз Українок Канади	.10
Дорогами Сорокріччя, Н. Когуська	1.50
Збірка матеріялів, 100-річчя з дня народження Лесі Українки	2.00
На крилах пісень, пісні з нотами на слова Лесі Українки	10.00
На Роковини Івана Франка	1.00
П'єса, „За нами, сестри!" — Анна Звоздецька	1.50
П'єси для молоді	3.00
Програма для садочків, С. Магус	3.00
Програма для Молодших Відділів СУМК	2.00
Програма на свято Л. Українки і О. Кобилянської	1.00
Програма на свято Св. Миколая	3.00
Про життя і творчість Ольги Кобилянської	1.00
Підручник для Надзірної Ради Молодших Відділів СУМК	10.00
50-річчя здобуття громадських прав укр. жінки, Г. Янішевська	.75
Статут Союзу Українок Канади	.25
Твори Лесі Українки, в англійській мові, КУК	7.50
Три сильветки, Л. Білецький	1.00
Українські коляди, С. Яременко	.75
Українська жінка в хореографії, М. Пастернакова	2.00
Чарівний діямант, М. Погідний-Угорчак	2.00
Юний Скоморох, п'єси для молоді	5.00
Я вернуся, О. Крамар	.50
Симон Петлюра, Український Вільний Університет	13.25
Ходить сон коло вікон, Рада Української Школи	2.00
На пошану Лесі Українки	8.00
Чверть століття (м'яка обкладинка), Н. Когуська	3.00
Чверть століття (тверда обкладинка), Н. Когуська	5.00
Дивись, слухай, говори, С. Василишин К1 і К2 — К3	2.50 3.00
Золотий черевичок, Прот. С. П. Симчич	3.50
На пошану Лесі Українки (збірник), Б. Стебельський	8.00
Релігійні пісні для дітей й молоді, Петро Пауш	3.00
Канадіяна, Союз	12.00
Писанка, Головний Музей	7.00
Великдень, Ф. Пелех	7.00
Канадська Спадщина, О. Войценко	.50
Сувенір, наключник, зелений, червоний синій	.50
Українське вишиття — взори і стіби, Союз	12.00
Пісні мого серця, Дарія Могилянка	5.00
Думки летять на Україну, Дарія Могилянка	5.00
Як ваші діти ростуть — чому не подбати про добру денну опіку	.25
Прапори (нові)	25.00
Портрет Лесі Українки	2.00
Картки на листи з ковертами, з смолоскипом (12)	2.00
Прапорчики, на ньому смолоскип, тризуб, кленовий листок	1.00
Смолоскип — відзнака Союзу Українок Канади	17.00
Срібні ложечки з смолоскипом	12.00
Грамоти — 25-ліття (1.50), 50-ліття (2.75), досягнення (2.00)	
Серветки (доз.) 12	1.25
Свята Православної Церкви — прот. д-р І. Стус	6.00

ДОДАЙТЕ 15% НА ОПЛАТУ ПОШТИ!
А 5% ПРОВІНЦІЙНИЙ ПОДАТОК!

ПИШІТЬ ДО:

UKRAINIAN WOMEN'S ASSOCIATION OF CANADA
612 — 24th Street East,
SASKATOON, SASKATCHEWAN
S7K 0L1

НОВА ДВОМОВНА КНИЖКА

СВЯТА ПРАВОСЛАВНОЇ ЦЕРКВИ

Прот. д-р Іван Стус

Переклад на англійську мову — Л. Фарини Бриджес

Вже вийшла з друку і продається давно очікувана двомовна книжка **„Свята Православної Церкви"** необхідна для кожної української родини.

Наші релігійні свята дуже близько пов'язані з побутом, звичаями, традиціями в родині. Автор оповідає про 32 релігійних свят у році дуже цікаво, мова щира, а для тих, що не вододіють рідною мовою, той самий зміст англійською мовою.

Цю працю видав Союз Українок Канади з Фундації ім. Наталі Кобринської. Ціна книжки з пересилкою $6.50. Замовляти на адресу:

UKRAINIAN WOMEN'S ASS'N OF CANADA
#612 24th St. East
Saskatoon, Sask. S7K 0L1